

TRANSILVANIA

BCU Cluj / Central Library Cluj

NUMĂR ADMINISTRATIV

SUPLIMENT LA ANUL 75

SIBIU

TRANSILVANIA

Organ al ASTREI

Nr. 1644/1944.

Sibiu, la 7 Octomvrie 1944.

CONVOCARE

În înțelesul art. 22 din Statute se convoacă membrii „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român — Astra” la

Adunarea generală,

ce se va ține în ziua de **Duminică, 5 Noemvrie 1944,**
în Sibiu.

PROGRAMA ADUNĂRII:*)

- Ora 10: Participare la serviciul divin în bisericile românești.
- Ora 11: Ședința I.a (în sala cea mare a Prefecturii Județului) cu următoarea ordine de zi:
1. Prezentarea raportului general al Comitetului central.
  2. Alegerea comisiunilor pentru:
    - a) examinarea raportului general;
    - b) înscrierea membrilor noi;
    - c) examinarea propunerilor intrate în termen regulamentar.**)

*) Această adunare va avea numai un caracter administrativ, urmând ca adunarea generală festivă să se țină la Cluj la o dată cât mai apropiată posibilă.

***) Eventualele propuneri vor fi înaintate, în scris prezidiului „Asociațiunii”, Str. Șaguna Nr. 6, cu cel puțin 8 zile înainte de adunarea generală.

Ora 12: Ședința II-a:

1. Rapoartele comisiunilor, al Comitetului de censori despre verificarea socotelilor „Asociațiunii” pe anul 1943, precum și asupra proiectului de buget pe anul 1945 al „Asociațiunii”.
2. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

Dr. Gh. Moga m. p.,
p. președinte

Nicolae Băliță m. p.,
secretar

RAPORT GENERAL

despre activitatea „Asociațiunii” pe anul 1943/1944

A. ACTIVITATEA COMITETULUI CENTRAL

Comitetul central, conștiu de însemnătatea propagandei culturale-naționale tocmai în vremurile de azi, când ne aflăm într'un războiu, care pun neamul românesc la cea mai grea încercare din câte a trebuit să sufere în decursul veacurilor, a căutat și în anul 1943/44 să-și îndeplinească misiunea cu toată râvna posibilă și cu mijloacele, ce i-au stat la dispoziție în astfel de împrejurări.

Mulți dintre factorii chemați să propage în despărțămintele și cercurile culturale ale instituțiunii noastre dispozițiile, sfaturile și îndemnul Comitetului central, au fost și sunt la datoria sfântă pe câmpul de onoare. Cu toate acestea și roadele anului expirat au fost îmbelșugate.

În cele ce urmează vom încerca să redăm, pe scurt, activitatea Comitetului Central și a suborganizațiilor instituțiunii noastre, precum și lucrările mai importante cu cari s'au ocupat Comitetul și biroul central în anul expirat.

Sedințe

Dela 1 Septembrie 1943 până la 31 August 1944 Comitetul Central a ținut 13 ședințe și anume: 1 plenară, 2 extraordinare și 10 ordinare. În aceste ședințe s'au luat 240 hotărâri, având în mai multe cazuri opiniile comisiunilor financiare și a publicațiilor, a D-lui juriconsult Dr. Lucian Borcia, a D-lui econom Dr. Vasile Bologa, precum și a D-lui membru în Comitetul central, adv. Dr. Ionel Pop.

Actele intrate în timpul dela 1 Septembrie 1943 până la 31 August 1944 au fost 2944, fiind rezolvate, parte pe cale prezidială, parte prin hotărârile Comitetului central, executarea lor fiind supravegheată de D-l președinte Dr. Iuliu Moldovan, de D-nii vice-

președinți Dr. Gheorghe Moga și Dr. Gheorghe Preda sau de alți membri ai Comitetului central.

Morții Astrei

În anul expirat Comitetul central a deplâns moartea celui mai vechiu membru al său, Dr. Vasile Bologa, care timp de 50 ani a servit această instituție culturală, în afară de calitatea sa de membru al Comitetului central, ca secretar II (administrativ), controlor, econom, dar mai ales ca profesor și director al Școlii Civile de fete a „Asociațiunii“. Din tristul prilej al înmormântării rămășițelor pământești ale mult regretatului Dr. Vasile Bologa, Păr. Ioan Agârbiceanu a arătat meritele, ce acesta și-a câștigat, pentru ca memoria lui să fie păstrată cu venerație de toți câți au avut fericirea să-l cunoască.

Tot în acest an instituțiunea noastră a pierdut pe doi valoroși membri ai Comitetului de cenzori, anume: Dr. Nicolae Comșa, președintele acestui Comitet și Dr. Gheorghe Proca, ambii dintre cei mai devotați membri ai „Asociațiunii“.

Cooptări

În conformitate cu hotărîrea adunării generale din anul trecut, Comitetul central a cooptat în acest Comitet pe următorii Domni: Dr. Iancu Călșun, consilier episcop., Timișoara, Dr. Ioan Cosma, insp. gen. sanitar, Sibiu, Dr. Sabin Manuilă, direct. Institut. Central de Statistică, București, Dr. Ioan Moga, Prof. Univ. Sibiu, Dr. Ioan Mușlea, directorul Bibliotecii Univ. Sibiu și Dr. Mihail Veliciu, Dir. Gen. al Băncii „Albina“, Sibiu. D-l Dr. Mihail Veliciu a binevoit a primi și funcțiunea de controlor al „Asociațiunii“, în locul d-lui I. Vătășanu, demisionat.

Secțiile

Secția de biopolitică și Subsecția de ocrotire a familiei, care îi aparține, și-au continuat activitatea pe baza principiilor care guvernează viața și care la noi au rădăcini adânci în trecutul jărănimii, esența neamului. Conform tradiției bine cristalizată, în cadrele lor, și în acest an s'au făcut cercetări pe teren, s'au publicat periodice și lucrări și s'a desfășurat o acțiune de propagandă pentru ocrotirea familiei.

Cercetările care au drept scop cunoașterea temeinică a unității de bază a neamului, care este familia jărănească, au fost mult mai bogate față de anii precedenți. Ministerul Sănătății și Ocrotirilor, punând la dispoziția Institutului de Igienă și Sănătate Publică o însemnată sumă bănească pentru o acțiune de ridicare etno-

biologică a populației din Transilvania și Banat însoțită de cercetări științifice, D-l Prof. Dr. I. Moldovan, Directorul Institutului, a constituit o numeroasă echipă de specialiști din cele mai variate domenii de activitate. Membrii echipei, în majoritate cercetători erudiți, care fac parte din corpul științific dela toate Universitățile românești, dar în special dela cea din Cluj—Sibiu, au lucrat pe teren sub conducerea D-lui Prof. Traian Herseni, două luni și jumătate, în comuna Arpașul de jos din jud. Făgăraș.

Rezultatele interesantelor cercetări care privesc structura și evoluția biologică a neamului nostru, obținute de echipă, se vor publica în cursul anului viitor.

Tot în câmpul vast al etnobiologiei, D-l Conferențiar Dr. P. Râmneanțu a continuat, de o parte și de alta pe cele două versante ale Carpaților, cercetările sero-antropologice relativ la problema iradierii populației românești din Transilvania în Țările române.

Secția de biopolitică în colaborare cu Institutul de Igienă și Biopolitică, în vara anului 1944 a făcut și examinări medicale asupra stării de sănătate a țăranimii din unele comune ale județului Făgăraș. Cu acestea s'a reluat activitatea, bine cunoscută și atât de utilă, desfășurată acum câțiva ani de Despărțământul „Astra” și Inspectoratul Sanitar din Sibiu. Examinările medicale au fost făcute de numeroși medici specialiști dela Universitatea și spitalele din Sibiu și de medicii sanitari din județele Sibiu și Făgăraș. Au fost examinați complect, medical și pe cale de laborator, și s'au bucurat de intervenții medicale și de medicamente gratuite, sute de țărani suferinzi. Activitatea începută, în echipe formate de 25—30 medici, va continua.

Periodicile apărute în cursul anului au fost: „*Buletinul Eugenic și Biopolitic*”, organul doctrinar al Secției și „*Sora de ocrotire*”. Cu toate dificultățile inerente timpului, au apărut regulat odată la două luni.

Secția a continuat să publice colecția „*Neam și familie*”. Înregistrăm apariția „*Mama, copilul și căminul familiar în poezia românească*” (III) de D-l I. Breazu; „*Selecția valorilor*” (IV) de D-l Al. Roșca și „*Introducere în etnobiologie și biopolitică*” (V) de D-l Prof. I. Moldovan.

Acțiunea de propagandă pentru ocrotirea familiei și-a intensificat activitatea. Institutul de Igienă și Sănătate Publică, din suma primită dela Ministerul Sănătății, acordând subvenții despărțămîn-

telor și Regionalei Bănățene, în suma de lei 800.000, le-a dat acestora posibilitatea ca să organizeze școli pentru mame, concursuri pentru creșterea și îngrijirea copiilor și expoziții permanente de puericultură.

Regionala Bănățeană în iarna trecută și-a înființat *Secția de studii și propagandă*. În cadrele acestora s'au ținut numeroase ședințe de referate și un ciclu de conferințe publice asupra familiilor țărănești.

Tot din fondul acordat Institutului de Igienă de către Ministerul Sănătății s'a pus la dispoziția secției Biopolitice suma de lei 1.000.000, pentru acoperirea cheltuielilor acestei secții în acțiunea de ridicare etnobiologică a populației românești din Ardeal și Banat.

Exprimăm pentru aceste ajutoare bănești și la acest loc, cele mai vii mulțumiri Onor. Ministerului Sănătății și Institutului de Igienă.

Secțiunea istorică.

A. În cursul anilor 1943—1944 s'au făcut următoarele comunicări în cadrele *Secțiunii Istorice a „Asociațiunii“*:

1. 3 Februarie 1944. *Șt. Pascu*, Contribuțiuni documentare la Istoria Românilor în sec. XIII—XIV. Pe baze de documente inedite culese din Arhivele Vaticane din Roma, se aduc noi știri privitoare la trecutul politic, religios și social al Românilor din Transilvania, Principate și din pen. Balcanică în sec. XIII—XIV.

2. 3 Martie 1943. *I. Lupaș*, Parientarea prof. I. Minea. În cuvinte calde se înfățișează viața și activitatea fostului profesor de Istoria Românilor dela Universitatea din Iași, care a reușit să întemeieze în capitala Moldovei o serioasă școală de cercetări istorice și să contribuie cu opere de incontestabilă valoare la cunoașterea trecutului românesc; *A. Cristea*, Din trecutul Sibiului. Se înfățișează un capitol din trecutul românesc al Sibiului și anume moara Obrejii, în legătură cu care se discută existența Românilor din cele mai vechi timpuri în orașul Sibiu și în regiunile învecinate; *N. Lascu*, Dacia Felix. Se înfățișează și se discută semnificația acestei numiri ce apare pe o serie de monete romane din a II-a jumătate a sec. III, conchizând că numirea însemna ocrotirea de puterea imperială a provinciei.

3. 7 Aprilie 1943. *I. Moga*, Nimirile satului Cristian și semnificația lor. Se constată că cea dintâi numire documentară a satului a fost Insula Cristiani, provenită din numele întemeietorului lui

de pe la sfârșitul sec. XIII; din faptul că numai Românii au păstrat numele originar al satului se conchide că ei existau în număr mare aici la întemeierea lui; *S. Stanca*, Familiile nobile române din Ocna Sibiului. Se înfățișează și se discută numele acestor familii ce apar începând cu sec. XVI și care cu timpul devin tot mai numeroase.

4. 16 Iunie 1943. *R. Cârdea*, Zur Geschichte der Rumänen de prof. I. Lupaș. După ce se face o prezentare a cărții, relevându-se importanța ei excepțională, se trece la analiza cuprinsului celor 33 de studii.

5. 22 Octombrie 1943. *I. Lupaș*, Noui contribuțiuni documentare la istoria frământărilor sufletești transilvane în veacul al XVIII-lea. Se înfățișează pe bază de documente inedite luptele pentru apărarea credinței strămoșești dusă de unii din cei mai autentici reprezentanți ai Românilor transilvani din veacul al XVIII-lea.

6. 15 Decembrie 1943. *S. Dragomir*, Corespondența Mitropolitului Șaguna cu patriarhul Rajacic. Pe baza corespondenței inedite a celor doi ierarhi, se înfățișează lupta pe teren politic-bisericesc a lui Șaguna de a se elibera de sub tutela patriarhului sârb, astfel putând lupta cu mai mult folos pentru Românii transilvani. *I. Lupaș*. Trei veacuri dela mucenicia Mitropolitului Ilie Iorest. Se înfățișează martirul pentru credință suferit de către mitropolitul Ilie Iorest din partea principelui transilvan Gh. Rákoczi.

7. 26 Ianuarie 1944. *Al. Procopovici*, Basmul lui Laslău. Se analizează știrea păstrată în compilația lui Simion Dascălul la cronica lui Grigore Ureche privitoare la originea Românilor moldoveni și anume capitoulul cunoscut în istoriografie sub numele de basmul lui Laslău, ajungându-se la concluziunea că aici trebuie să fie vorba de Ladislau Borz, voevodul Transilvaniei și nu Vladislav-Ladislau Cumanul Regele Ungariei.

8. 10 Februarie 1944. *C. Petranu*, Aprecieri streine recente asupra artei românești din Transilvania. Se prezintă opiniunile istoricilor de artă streini în legătură cu lucrarea d-sale publicată în 1938: *L'art roumaine de Transylvanie*.

9. 4 Martie 1944. *Șt. Pascu*, Din răsunetul procesului memorandist în masele populare. Adezina mișcătoare și curajoasă a poporului dela sate față de acuzații în procesul memorandumului, adeziunea manifestată în adunări energice de protestare, prin sute

de adrese și prin participarea în număr de mai multe zeci de mii la proces este înfățișată pe baza știrilor culese din ziarele și rapoartele oficiale contemporane.

10. 6 Aprilie 1944. *Al. Filipașcu*. Manuscrisul protopopului Moga despre evenimentele anilor 1848—49 în Zarand. Se stabilește paternitatea manuscrisului și apoi se citesc din el părțile mai importante privitoare la suferințele poporului român în anii 1848—49.

B. La începutul anului universitar 1943—44 Institutul a organizat un ciclu de 6 conferințe — o *săptămână istorică* — care s'au ținut dela 8—12 Noembrie 1943 în Sala festivă a Prefecturii județului Sibiu. Ciclul intitulat: Personalități reprezentative din Istoria Românilor, a cuprins următoarele conferințe:

1. *I. Lupaș*, Despre rolul personalităților reprezentative în Istorie. Se încearcă împăcarea celor două concepțiuni contradictorii: *individualistă sau monistă*, după care evenimentele istorice ar fi în funcțiune numai de faptele personalităților și *colectivistă sau materialistă*, după care numai acțiunile masselor ar conta în desfășurarea evenimentelor.

2. *M. Macrea*, Burebista și Decebal. Se înfățișează personalitatea politică a celor doi mari regi daci după izvoarele istorice, arheologice și epigrafice.

3. *N. Lascu*, Împăratul Traian. După cele mai recente studii, se înfățișează personalitatea politică, organizatorie și morală a celui mai bun împărat „Optimus Princeps“.

4. *T. Bodogae*, Eroi ai credinței strămoșești. Din nesfârșitul pomelnic al martirilor pentru credință, se înfățișează cele mai de seamă figuri, începând cu Evul Mediu până în zilele noastre.

5. *Șt. Pascu*, Primii duci sau voievozi români. Pe baza izvoarelor istorice și filologice se examinează organizațiunile politico-administrative găsite de Unguri la pătrunderea lor în Transilvania, ajungându-se la concluziunea că existența acestora nu se poate pune la îndoială chiar dacă numele capilor lor ar fi un împrumut toponimic.

6. *I. Moga*, Negru Vodă — adevăr și legendă. Din examinarea atentă a situațiunii politice din Transilvania dela sfârșitul sec. XIII și a știrilor cronicărești, se conchide că un voevod numit Negru Vodă sau alfel a existat, după cum și un exod de populație transilvană peste Carpați.

C. La sfârșitul anului universitar 1943—44, împlinindu-se o jumătate de veac dela procesul Memorandului, Institutul a organizat un alt ciclu de 8 conferințe, care s'au ținut dela 28 Mai până la 4 Iunie în sala festivă a Gimnaziului mixt din Săliște. Ciclul intitulat: Mișcarea *memorandistă* cuprindea următoarele conferințe:

1. *I. Lupaș*, Cauzele istorice ale mișcării memorandiste. Se înfățișează opresiunea politică, socială, religioasă și culturală la care erau supuși Românil din Transilvania în sec. XIX din partea stăpânitorilor de atunci, motive ce au dus la alcătuirea și prezentarea memorandului.

2. *Șt. Pascu*, Răsunetul procesului memorandist în masele populare. Mișcările protestatate de un caracter aproape revoluționar, ale poporului român dela sate în timpul desbaterilor procesului memorandist la Cluj, sunt înfățișate pe baza informațiilor contemporane.

3. *T. Bodogae*, Profesorii „Seminariului Andreion” în mișcarea memorandistă. Se înfățișează rolul avut de P. Barcianu, N. Cristea și N. Comșa în mișcările politice ale Românilor din anii 1892—1894.

4. *I. Crăciun*, Dionisie Roman și Românil din Mediaș în mișcările politice dela sfârșitul secolului XIX sunt scoase în evidență pe baza știrilor cunoscute până acum.

5. *I. Moga*, Participarea tineretului la mișcarea memorandistă. Se înfățișează rolul important avut de tineretul universitar în mișcările naționale ale Românilor din Transilvania și mai ales în anii 1892—1894.

6. *I. D. Herfia*, Procesul memorandului; aspecte juridice. Se examinează din punct de vedere juridic procesul intentat membrilor comitetului central al Partidului Național la 25 Mai 1894.

7. *M. Vlasiu-Lupaș*, Răsunetul mișcării memorandiste în străinătate. Se înfățișează răsunetul stârnit de procesul memorandist în presa și în parlamentul din Italia, Franța, Anglia și Germania.

8. *I. Lupaș*, Un memorandist dela granița de Vest: Mihail Veliciu. Personalitatea celui mai dârz dintre condamnații în procesul memorandului, a lui Mihail Veliciu, este înfățișată pe baza de informațiuni inedite.

D. Împlinindu-se la începutul lunii Februarie 24 de ani dela înființarea Institutului, în ziua de 6 Februarie 1944, s'a comemorat

fondatorul lui, Regele Ferdinand I și principalii donatori: *Patriarhul Miron Cristea*, publicistul *Valeriu Braniste* și *Vintilă Brătianu*. Cu această ocaziune s'a servit un parastas în Catedrala Mitropolitană, iar în cadrele serbării comemorative din localul Institutului a vorbit directorul *I. Lupaș*, despre Regele Ferdinand I, director de secțiune *I. Crăciun*, despre Patriarhul Miron și dir. de secțiune *I. Moga*, despre Valeriu Braniste și Vintilă Brătianu.

Problemele culturale

În urma înțelegerii între instituțiunea noastră și Fundația Culturală Regală „Regele Mihai I”, în sensul, ca toate căminele culturale ale Fundației înființate în Ardeal și Banat după anul 1939, precum și cele înființate înainte de 1939, dar cari nu pot dovedi nici o activitate culturală, să fie trecute sub egida instituțiunii noastre și transformate în cercuri culturale, Comitetul Central a rugat pe D-l vicepreședinte Dr. Gh. Preda să verifice la sediile despărțămintelor centrale județene situația acestor cămine, luând dispozițiile convenite pentru executarea înțelegerii sus amintite.

Astfel D-l vicepreședinte Dr. Gh. Preda s'a deplasat în desp. central județene: Bihor, Arad, Deva, Turda, Stăgășoara și în desp. de plășă Mediaș, unde în consfătuiri cu reprezentanții căminelor culturale și ai desp. instituțiunii noastre a putut să aducă sub steagul „Astrei” un însemnat număr de cămine culturale și să dea sfaturi și instrucțiuni pentru intensificarea activității despărțămintelor și cercurilor culturale în sensul circularilor Comitetului Central. Cu prilejul acestor deplasări D-Sa a ținut și conferințe, având ca subiect „Desvoltarea conștiinței și solidarității naționale”.

În vederea îmbunătățirii vieții economice a satelor noastre și pentru ca programul economic schițat în linii generale, atât în consfătuirile avute de D-l președinte Dr. Iuliu Moldovan cu diferiți specialiști în domeniul economic, cât și în adunarea generală din anul trecut, să se poată desfășura în cele mai optime condițiuni, Comitetul Central a instituit un *sfat economic*, compus din cei mai buni cunoscători ai problemelor economice, care să ne poată da concursul la desfășurarea acestui program. Cu excepția a câtorva, foarte puțini, care au fost invitați să facă parte din acest sfat, toți au acceptat invitația, promițând largul lor concurs în această problemă de o importanță deosebită pentru viitorul economiei noastre sătești.

Comemorări

Pentru ca luptele, suferințele și jertfele înaintașilor noștri pentru câștigarea drepturilor pe seama neamului nostru să fie cunoscute în măsură cât mai largă și de generația zilelor noastre, Comitetul Central a crezut, că este cazul ca împlinirea a 50 ani dela sentința în procesul Memorandului, prin care proces 15 fruntași ai vieții noastre publice românești, au fost condamnați și au suferit închisori în temnițele din Vatz și Seghedin, să fie comemorată prin parastase, conferințe și editarea unei broșuri scrise anume despre acest proces istoric.

Astfel despărțămintele și cercurile culturale au comemorat acest eveniment istoric, iar D-l Prof. Univ. on. Dr. Valer Moldovan a binevoit a scrie broșura: *Epoca Memorandului și a Reoliceț*, apărută în Biblioteca Poporală a instituției noastre sub Nr. 289.

Deasemenea Comitetul central a intenționat să dea comemorării actului istoric dela 1 Decembrie 1918, cu prilejul împlinirii a 25 ani dela Unirea tuturor Românilor, o însemnătate deosebită, elaborând în vederea acestei comemorări un program de mare amploare, care urma să se desfășoare, fie la București, fie la Alba-Iulia, cu o largă participare a membrilor instituției noastre și a altor personalități marcante ai neamului nostru, pentru a cinsti așa cum s'ar fi cuvenit această memorabilă zi de 1 Decembrie. Întrucât însă guvernul de pe atunci nu a aprobat comemorarea zilei de 1 Decembrie conform programului și intențiilor Comitetului Central, această zi a fost comemorată în despărțăminte prin conferințe și servicii religioase în bisericile românești, având numai un caracter local. S'a organizat totuși în desp. central Județean Alba-Iulia o comemorare cu un caracter mai solemn și la care au participat numeroși membrii ai Comitetului central în frunte cu D-l Președinte al „Astrei” Dr. Iuliu Moldovan. O amploare deosebită a avut și comemorarea organizată la București în sala „Aro” de către desp. nostru din capitala țării.

Publicațiile „Astrei”

Revista „*Transilvania*”, organul nostru, și-a continuat apariția regulată, sub aceeași conducere și în acelaș spirit luptător pentru cunoașterea și apărarea Transilvaniei românești și integrarea ei în patrimoniul etnic comun.

În acelaș spirit, adresându-se, firește, satelor noastre a continuat să apară „*Foata Popului*”.

In Biblioteca „Astra“, pentru intelectuali, au apărut în anul expirat următoarele :

Nr. 28 „Traian prea bunul Impărat“ de Roberto Paribeni, trad. din limba italiană de Nic. Lascu;

Nr. 29 „Un sfert de veac dela Unirea Transilvaniei“, de Silviu Dragomir;

Nr. 30 „Ioan Inochentie Micu“, de Tullu Racotă;

Nr. 31 „Activitatea Astei în 25 ani dela Unire (1918—1943)“, de Dr. Gheorghe Preda și

Nr. 32 „Astra, istorie, organizare, activitate, statute și regulamente“, de Eugen Hulea.

In Biblioteca Poporală au apărut în anul expirat următoarele numere:

Nr. 286 „Românii din Valea Mureșului de sus“, de N. Albu;

Nr. 287 „Credințe și obiceiuri cuvicioase“, partea II, de preot Aurel Velea;

Nr. 288 „Calendarul Astei“, pe anul 1944;

Nr. 289 „Epoca Memorandului și a Repliciei“, de V. Moldovan și

Nr. 290 „Oameni și întâmplări“, de Petre Dascălul.

In timpul dela 1 Septembrie 1943 până la 31 August 1944 s'a trimis despărțimintelor instituțiunii noastre — în mod gratuit — pentru înzestrarea Bibliotecilor înființate în cadrele lor și a cercurilor culturale, precum și pentru propaganda culturală 6.136 exemplare broșuri apărute în editura „Astei“.

Deasemenea s'a mai donat în acelaș timp, pentru propagandă națională culturală, diferitelor unități militare, spitale, școli, biserici, etc. 5.307 exemplare, cărți apărute în editura instituțiunii noastre.

Valoarea cărților de mai sus face împreună cca. Lei 228.000.

Biblioteca Centrală

Numărul cărților din Biblioteca Centrală a fost la data de 31 Iulie 1944 de 97.577 volume. In intervalul dela 1 August 1943 —31 Iulie 1944 s'au inventariat și catalogat 2.402 opere.

Dela 1 August 1943—11 Aprilie 1944 s'au împrumutat în oraș 2.957 volume la 2.693 împrumutători. In acelaș interval de timp au fost consultate în sala de lectură 1.684 volume de către 684 cititori.

La 31 Iulie 1944 se aflau în Bibliotecă 4.525 colecții de reviste și ziare. Sala de lectură a fost cercetată în timpul dela 1 August 1943—11 Aprilie 1944 de către 103 cititori.

Începând cu data de 11 Aprilie 1944, Biblioteca a fost închisă pentru publicul cetitor, din cauza operațiunilor de evacuare impuse de starea de războiu.

Începând cu data susamintită orice alte lucrări au fost sistate, lucrându-se exclusiv la operațiunile de evacuare. Au fost văzute și selecționate cu această ocazie peste 30.000 opere, dintre care peste 5.000 au fost evacuate în lăzi, iar cca 3.000 au fost coborâte în subsolul clădirii în care e instalată biblioteca. Au mai fost coborâte în acest subsol aproape totalitatea colecțiilor de reviste și ziare ce se aflau în sala veche a depozitului periodicelelor, precum și o parte a colecțiilor aflate în sala nouă. S'au găsit, s'au separat, s'au catalogat și au fost evacuate cu această ocazie cca 20 opere din Biblioteca românească veche.

Toate lucrările începute în anul trecut (reînnoiri parțiale ale depozitului, etc.) au fost continuate în măsura permisă de împrejurări.

Ținem să aducem călduroase mulțumiri D-lui Ministru al Culturii Naționale, pentru binevoitorul sprijin acordat prin menținerea detașării a două din d-nele învățătoare, care au lucrat în Biblioteca noastră începând din anul 1941.

Exprimăm deasemenea mulțumirile noastre instituțiilor, autorilor și particularilor, care au avut bunăvoința să ne facă donațiuni de cărți, în deosebi Casei Școalelor, care prin bunăvoința d-lui administrator Emanoil Bucuța, un devotat membru și sprijinitor al instituției noastre, a pus la dispoziția „Astrei” un foarte mare număr de cărți (câte 150 de colecții din 57 lucrări) valoroase pentru a fi repartizate la 150 Biblioteci Poporale din despărțăminte, precum și d-lui primpreședinte al Curții de Apel Cluj—Sibiu, Dr. Ioan Pap, care a donat instituției noastre câte 600 exemplare din Vol. I și II din lucrarea D-Sale „Procesul Memorandului”, pentru a fi distribuite bibliotecilor din despărțăminte și cercuri culturale.

Deasemenea exprimăm cele mai vii mulțumiri D-lui Dr. Al. Vaida-Voevod, membru de onoare al „Asociațiunii”, pentru valorosul material documentar din arhiva D-Sale, ce a binevoit a dona Bibliotecii Instituției noastre.

Muzeele „Astre”

Din cauza vitregelor împrejurări, prin care trece neamul nostru, Muzeul a fost cercetat în anul expirat de mai puțin vizit-

tatori decât în anii trecuți. Deabia 388 persoane au putut vizita acest Muzeu până la data de 1 Aprilie 1944, deoarece dela această dată, ca măsură de precauțiune împotriva eventualelor bombardamente, aproape toate obiectele au fost evacuate într'o comună din județ. Această evacuare s'a făcut sub supravegherea D-lui Dr. Romul Vuta, Prof. univ. și Dir. Muzeului Etnografic de pe lângă Universitatea Regele Ferdinand I, și exprimăm, atât D-Sale cât și colaboratorilor D-Sale și la acest loc cele mai vii mulțumiri pentru concursul dat.

La casa și Muzeul „Avram Iancu“ din comuna Avram Iancu s'au făcut în anul acesta reparaturi considerabile. Astfel s'a înlocuit acoperișul de șindrilă dela Muzeu, care era foarte deteriorat, cu acoperiș de țigla, iar cel dela casa veche a eroului cu șindrilă nouă. S'au construit și montat jgheaburi și burlane de tablă zincată și s'a schimbat împrejmuirea veche a casei și Muzeului cu alta nouă. Intreaga sumă cheltuită cu aceste reparaturi a fost de Lei 1.173.160.—, iar devizele pentru aceste lucrări au fost făcute, cu multă bunăvoință, de către Serviciul Tehnic al Prefecturii Jud. Turda, care a făcut și recepția lucrărilor mai importante.

Exprimăm atât acestui Serviciu cât și Primăriei comunale Avram Iancu viile noastre mulțumiri pentru concursul ce l-au dat instituțiunii noastre în această împrejurare. Exprimăm deasemenea viile noastre mulțumiri și adâncă noastră recunoștință Onor. Ministerului Culturii Naționale și Soc. Monumentelor Istorice, care ne-au pus la dispoziție importante ajutoare bănești pentru reparaturile sus amintite.

Inzestrări noi la aceste Muzeu nu s'au făcut în anul expirat.

Subvenții și ajutoare

Lipsită de ajutorul a aproape jumătate din despărțămintele sale, căzute prin dictatul dela Viena sub odioasa stăpânire streină, „Astra“ nu și-ar fi putut continua activitatea ei salvatoare fără binevoitorul concurs al unor instituții de stat și particulare. În primul rând trebuie să încreștăm aici ajutorul de 8.000.000 lei, acordat de Onor. Ministerul Propagandei Naționale, distribuit în cea mai mare parte despărțămintelor noastre, pentru intensificarea propagandei în spiritul și tradiția programului nostru. Marele număr de conferințe și școli fărănești, înmulțirea cercurilor culturale, procurarea de cărți pentru bibliotecile populare, asigurarea apariției

publicațiilor noastre, creșterea numărului membrilor, n'ar fi atins rezultate atât de mulțumitoare, fără acest ajutor și fără concursul autorităților locale, îndrumate în acest scop de Ministerul Propagandei.

În cursul timpului dela 1 Septemvrie 1943—31 August 1944, „Asociațunea” a mai primit următoarele subvenții și ajutoare și anume:

1.	Dela Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor pentru repararea Muzeului „Avram Iancu”, Lei 1.157.932	
2.	„ Ziarul „Universul”, București	500.000
3.	„ Creditul Național Industrial, București	300.000
4.	„ Societatea An. Română de Telefoane, București	250.000
5.	„ Banca Națională a României, București	200.000
6.	„ Fabricile „Astra”, București	200.000
7.	„ Institutul Național al Cooperăției, București	200.000
8.	„ Banca „Albina”, Sibiu	100.000
9.	„ Fabricile „Românofir”, București	100.000
10.	„ Societatea „Lupeni”, București	50.000
11.	„ Fabrica de hârtie, Petrești	50.000
12.	„ Fabrica de zahăr, Bod	50.000
13.	„ Banca „Victoria”, Arad	50.000
14.	„ Societatea „Minaur”, București	50.000
15.	„ Industria Lâneli, Timișoara	50.000
16.	„ Uzinele de Fier și Domeniile, Reșița	50.000
17.	„ Casa de Economii și Cecuri Poștale, București	50.000
18.	„ Societatea Națională de Gaz Metan, București	50.000
19.	„ Industria Sârmei, București	30.000
20.	„ Societatea „Drajna”, București	30.000
21.	„ Societatea „Concordia”, București	25.000
22.	„ Societatea Anonimă de Navigație pe Dunăre, București	20.000
23.	„ Banca „Românească”, București	20.000
24.	„ Uzinele „Tudor”, București	20.000
25.	„ Fabrica de Sticlărie, Turda	20.000
26.	„ Uzinele Titan. Nădrag, Călan	20.000
27.	„ Societatea „Apretura”, București	20.000
28.	„ Direcțiunea Generală C. F. R., București	17.720
29.	„ Societatea „Saturn”, București	15.000

30.	„ Societatea „Unirea“, București	Lei	15.000
31.	„ Industria Agricolă Ardeleană, Arad	„	15.000
32.	„ Societatea „Fița“, Arad	„	10.000
33.	„ Steaua Română, București	„	10.000
34.	„ Societatea „Ripiceni“, București	„	10.000
35.	„ Prima Ardeleană de Asigurări Generale, Sibiu	„	10.000
36.	„ Banca „Oașta“ Sibiu	„	10.000
37.	„ Banca „Centrală“, Cluj-Turda	„	10.000
38.	„ Fabricile „Parcomet“, București	„	10.000
39.	„ Uzinele „Solvay“, București	„	7.500
40.	„ Intreprinderile „Emil Costinescu“, Bucu- rești	„	5.000
41.	„ Fabrica de Sticlă Ardeleană, Târnăveni	„	5.000
42.	„ Industria Iutei, București	„	5.000
43.	„ Fabrica de Cauciuc, Brașov	„	5.000
44.	„ Societatea „Kandia“, Timișoara	„	5.000
45.	„ Administrația proprietăților „Barbu Știrbey“, București	„	5.000
46.	„ Agenția Americană, București	„	5.000
47.	„ Creditul Național Agricol, București	„	5.000
48.	„ Creditul Miner, București	„	5.000
49.	„ Industria de Lută, Chirș-Arieș	„	5.000
50.	„ Fabrica de Ciment, Turda	„	5.000
51.	„ Fabrica „Migral“, București	„	5.000
52.	„ Industria Fierului, București	„	5.000
53.	„ Uzinele „Metaloglobus“, București	„	3.000
54.	„ Banca „Ilfov“, București	„	3.000
55.	„ Societatea „Metalică“, București	„	3.000
56.	„ Intreprinderile „I. Dumitrescu“, Ploești	„	2.000
57.	„ Societatea „Schmollpasta“, Brașov	„	1.000

In cursul timpului dela 1 Ianuarie până la 31 August 1944,
s'au primit următoarele ajutoare pentru „Foaia Poporului“ :

1.	Dela Banca „Albina“, Sibiu	Lei	50.000
2.	„ Industria Textilă, Arad	„	25.000
3.	„ Societatea „Import-Export“, Timișoara	„	25.000
4.	„ Societatea „Progres“, Timișoara	„	25.000
5.	„ Fabrica de zahăr, Bod	„	25.000
6.	„ Banca Generală de Credit. Brașov	„	25.000

7.	„ Industria Agricolă Ardeleană, Arad	25.000
8.	„ Hotel „Carlton“, Timișoara	15.000
9.	„ „Imobiliara Muntenia“, București	15.000
10.	„ Banca Centrală, Sibiu	10.000
11.	„ Fabrica de Sticlă, Turda	10.000
12.	„ Industria Sârmei, București	10.000
13.	„ Comerțul Imobiliar, Sibiu	5.000
14.	„ Fabrica de Incălțăminte, Timișoara	5.000
15.	„ Prima Ardeleană de Asigurări Generale, Sibiu	5.000
16.	„ Tipografia „Dacia Traiană“, Sibiu	5.000
17.	„ Hotel „Explanade“, București	5.000
18.	„ D-l Valer Pascu, București	2.000

Și-au răscumpărat felicitările de Sărbători și Anul Nou următorii domni :

1.	Dr. Ioan Goia, Sibiu cu	Lei 2.000
2.	Dr. Lucian Borcia, Sibiu cu	600
3.	Dr. Valeriu Bologa, Sibiu cu	500
4.	Dr. Enea Munteanu, Sibiu cu	500

Se exprimă și pe această cale cele mai vii mulțumiri tuturor donatorilor, pentru sprijinul acordat „Astrei“, prin sumele arătate mai sus.

Fondurile și Fundațiunile administrate de „Asociațiune„

Fondurile și fundațiunile administrate de „Asociațiune“, precum și averea lor sunt arătate în „Bilanș“ la anexa I. a)

Afară de fundațiunile „I. Bădilă-Moldovan“ și „Nicolae și Cornelia Rusu“, toate celelalte nu posedă decât acțiuni, efecte de Stat, depuneri spre fructificare și pretențiuni la Fondul „General inalienabil“ al „Asociațiunii“.

Bursele acordate în cursul anului școlar 1943/1944, din veniturile diferitelor fundațiuni, fac în total suma de Lei 147.500 și sunt arătate în anexa VIII.

Numărul fondurilor și fundațiunilor administrate de „Asociațiune“ în cursul anului 1943 se urcă la 83.

Situația Financiară a „Asociațiunii”

Situația financiară a „Asociațiunii” este arătată la anexa I. a și b., despre Bilanțul „Asociațiunii” pe anul 1943 și în anexa VI. a., despre Bugetul „Asociațiunii” pe anul 1945, verificate de d-l controlor, de comisiunea financiară și de comitetul de cenzori, ales de Adunarea generală din anul 1943, ținută în Sibiu.

B) ACTIVITATEA DESPĂRȚĂMINTELOR

Organizațiile noastre periferice și-au continuat și în cursul anului de gestiune 1943/44 activitatea în același ritm, pe care îl constatăm cu satisfacție în raportul nostru general din anul trecut. E o dovadă aceasta a țării și statorniciei elanului care a cuprins așezământul nostru de cultură, din momentul în care neamul a fost supus uneia din cele mai grele încercări din istoria sa. Fie că a fost vorba de întărirea sufletului țării, atât de necesară în aceste vremuri grele, fie că a îndeplinit, pur și simplu, misiunea aproape seculară de luminătoare a satelor, „Astra” și-a făcut cu prisosință datoria în aproape toate organizațiile sale.

Lipsește din raportul nostru doar festivitățile care culminează cu adunarea generală, o podoabă a realizărilor „Astrei” din vreme de pace. Am crezut însă că, atâta timp cât neamul este în suferință, în toate provinciile sale, atâta timp, când vieți și bunuri se distrug fără încetare, iar deasupra viitorului nostru apăsă grele semne de întrebare, nu se cuvine să îmbrăcăm haine de sărbătoare și să ne veselim.

*Gândul suprem: unitatea și integritatea
neamului și a pământului românesc*

Firul roșu, care a străbătut și în acest an întreaga noastră activitate a fost unitatea și integritatea pământului și a neamului. De aceea în publicațiile, în marele număr de conferințe care s-au ținut în despărțăminte, la școlile țărănești și la toate manifestările noastre, s'a insistat cu precădere asupra temeiurilor acestei unități. Am continuat, firește, în primul rând, propaganda noastră pentru libertatea întregului Ardeal și integrarea lui în pământul românesc. „Astra” a ținut și ține de a sa datorie să lupte fără întrerupere pentru repararea revoltătoarei nedreptăți dela 30 August 1940; ea a hotărât să nu aibă o clipă de odihnă până când frații, intrați din nou sub odiosul jug străin, nu vor fi iarăși în patria româ-

nească liberă, pentru a-și continua opera de civilizație întreruptă într'un mod atât de barbar. Dar pasul greu al războiului a călcat și alte părți ale pământului românesc. Provinciile din Răsărit, au fost supuse din nou unei grozave încercări, iar bombardamentele aeriene, au silit pe locuitorii principalelor orașe și regiuni amenințate, să-și lase căminul și să-și caute adăpost în locuri mai ferite de primejdie. Un mare număr din acești pribegi și-au găsit adăpost pe porțiunea liberă de pământ a Ardealului și Banatului. „Astra“ a făcut apel la toate organizațiile ei să primească cu brațele deschise pe acești năpăstuiți, să contribuie mai ales, cu îndemnul și autoritatea sa la crearea acelei atmosfere de frățietate care te face să uiți încercările la care ai fost supus și să privești cu încredere viitorul. Au fost despărțăminte în care s'a ajuns chiar la o colaborare între refugiați și organizațiile noastre. Astfel la adunarea generală a despărțământului Alba au participat și reprezentanții Universității pribege din Iași. Tot despărțământul Alba, a luat parte la cursurile Universității de vară dela Vințul de Jos, organizate de Institutul de pregătire profesională din București, de sub conducerea d-șoarei Lucia Borș. Despărțământul nostru din Brad, a primit într'o ședință solemnă pe reprezentanții Societății pentru Cultură, din Bucovina. Profesorii Academiei de Muzică și Academiei de Arte Frumoase din Iași, au descins la sate cu membrii desp. Făget. Coloanele publicațiilor noastre, au fost deschise colaborării fraților refugiați. Oricât de amarnice sunt suferințele la care suntem supuși, parcă răsare din ele, mai trainică și mai ademenitoare, floarea solidarității românești, hrănită de o mai bună cunoaștere între frate și frate și de legături care nu se uită.

Propagandă și organizare

Contactul nostru cu despărțămintele a fost păstrat, cu toate dificultățile de comunicație pe care a trebuit să le întâmpinăm.

Contactul în scris s'a făcut prin circulare și prin publicațiile noastre, îndeosebi prin *Foaia Poporului*. Până la începutul acestui an, când circulația cu trenurile a devenit foarte anevoioasă, am păstrat și contactul personal cu despărțămintele, care s'a dovedit atât de roditor în anii din urmă. El a fost făcut cu aceeași pricepere și devotament de D-l Prof. *Eugen Hulea*, președintele despărțământului Alba, delegatul Comitetului central în acest scop. Dela 1 August 1943 până la 31 Martie 1944, D-sa a vizitat des-

părșămintele: Aiud, Ocna Mureș, Sebeș, Tetuș, Vinșul de Jos, Zlatna din jud. Alba; despărșământul central Deva, cu desp. de plasă Dobra și Orăștie din jud. Hunedoara; despărșământul central Sighișoara, cu desp. de plasă Agnita, Crihalma, Mediaș, Rupea și Șeica Mare din jud. Târnava Mare; despărșământul central Blaj și desp. de plasă Dumbrăveni din jud. Târnava Mică, dând îndrumări, culegând informații despre activitatea pe teren, ținând ședințe cu comitelele organizațiilor, luând contact cu autoritățile și intelectualii, pentru a-i îndemna să sprijine „Astra” și să se înscrie printre membrii ei.

În urma acestor îndrumări o vie operă de organizare s'a desfășurat în o mare parte de despărșămintele noastre. Firește că organizațiile care s'au remarcat în trecut prin contactul viu cu despărșămintele de plasă, cercurile culturale ca Alba, Brașovul, Sibiul și Regionala Banatului și-au păstrat acest contact, crescându-și numărul cercurilor culturale, dar trebuie să constatăm cu vie satisfacție că despărșămintele a căror activitate lăncezea sau încetase cu totul au fost cuprinse în anul trecut de febra unei activități neobișnuite. Așa sunt desp. de plasă *Abrud*, desp. central județean *Beiuș*, desp. de plasă *Brad*, toate din regiunea Munșilor Apuseni sau în atingere cu ea, pentru care „Astra” a avut în anii din urmă o sollicitudine specială. Ținem să aducem aici via noastră recunoștință intelectualilor care s'au înrolat cu un rar devotament în serviciul acestor organizații, înzestrate de altfel așa de modest, cu mijloace de comunicații foarte anevoioase, cu sate în suferință materială și sufletească mai mare decât în alte părți ale Transilvantei.

Campania de înscriere de membrii începută în anul trecut a dat și mai bune rezultate în anul acesta, tocmai în urma acestei opere de organizare. În altă parte a acestui raport dăm un tablou al situației membrilor, din care se poate vedea mai amănunțit succesele obținute în acest demeniu. Menționăm însă și aici zelul pe care l-au dovedit desp. *Alba Iulia*, *Abrud* și *Ocna Mureș* din Alba desp. *Beiuș*, *Brașov*, *Bucureștii Noi*, *Moldova Nouă*, și *Oravița* din Reg. Banatului, *Dobra*, *Hunedoara* și *Orăștie* din jud. Hunedoara *Mediaș* din Târnava Mare, *Turda* și *Câmpia Turzii* din jud. Cluj-Turda.

Tot la acest capitol al organizării trebuie să menționăm atențiunea mai vie care s'a acordat cercurilor culturale, aceste celule primare ale „Astrei”, adeseori neînțelese sau neglijate de

organizațiile noastre. Nu numai contactul cu ele a fost mai viu, dar cercurile s'au înmulțit și s'au consolidat încât în numeroase cazuri dezvoltând o frumoasă activitate proprie. Regretăm că din rapoartele care ne-au fost înaintate nu putem desprinde date complete privitoare la aceste cercuri. Atmosfera care se constată din aceste rapoarte este însă îmbucurătoare. Rugăm organizațiile noastre să continue pe acest drum, singurul care poate duce la răspândirea binefacerilor „Astrei“ în mijlocul satelor, acolo unde este mai multă nevoie de ele.

Regionala Banatului

Din cauza împrejurărilor, Regionala noastră Bănățeană, n'a putut să și țină obișnuita sa adunare generală în fața căreia conducerea își prezenta raportul de activitate. Din rapoartele parțiale pe care le-am primit se poate constata însă cu bucurie nu numai o continuare a muncii din ultimii ani, ci deschiderea unor noi capitole și atingerea unor noi realizări. Regionala a continuat opera de organizare, angajând pe Dl. inv. dir. Marius Bucătură în calitate de inspector pentru control și îndrumare. A organizat și în anul acesta un mare număr de școale țărănești. Unele din ele, destinate în special problemelor de igienă au fost întemeiate cu concursul Institutului de Igienă din Sibiu, care a pus la dispoziția Regionalei în acest scop importante sume. În urma acestei colaborări, a luat ființă la Timișoara, un Oficiu de Studii și Documentare al „Astrei“, pus sub conducerea D-lui Insp. Gen. San. Dr. Iosif Nemoianu. Firește că problema de căpetenie care a fost urmărită, a fost cea a denatalității care își păstrează aspectul său tragic pentru aceasă regiune. Regionala și-a continuat opera editorială, publicând în anul acesta *Indemnuri duhovnicești*, de pr. Mel. Sora, și *Indemnuri pentru munca Cercului Cultural al „Astrei“* scrisă de inimosul și devotatul președinte al desp. Caraș, prof. Ilie Rusmir. Au mai apărut câteva numere din *Revista Banatului*, organul Regionalei, condus de D. prof. Tr. Topliceanu. Numeroase cărți au fost răspândite cercurilor culturale. Impresionant, deasemenea, numărul conferințelor atât la orașe — unde Regionala s'a bucurat de prețiosul concurs al Extensiunii Universitare — cât și la sate. O inițiativă binevenită a fost crearea la Timișoara a unei Universități populare muncitorești, care e regretabil că a fost nevoită să-și întrerupă cursu-

rile din pricina situației create în acest oraș în urma bombardamentelor aeriene. Au fost sprijinite turneele Teatrului Național din Cluj-Timișoara.

Asupra activității acestei Regionale vom reveni la unele capitole ale acestui raport. Ținem să aducem însă aici recunoștința noastră D-lor Insp. Gen. Școlar *Sabin Ebuștanu*, președintele ei, precum și D-lor *Dr. Aurel Peteanu* președ. desp. Lugoj, *Ilie Rusmir*, președ. desp. Oravița, *Dr. Cornel Corneanu*, președ. desp. Caransebeș și *Alexandru Liuba* președ. desp. Moldova Nouă, pentru devotamentul și zelul cu care au ținut și în acest an în mâinile lor steagul „Astrei”.

Conferințe

Neobișnuit de mare a fost și în acest an numărul conferințelor, atât la orașe cât și la sate, mare, mai ales dacă ținem seama de enormele dificultăți pe care organizațiile noastre le întâmpină cu deplasările. Dar datorită concursului primit în unele părți dela autorități și mai ales convingerii generale că nici odată nu este mai necesar ca astăzi să ținem vie conștiința drepturilor și datorită noastre, s’au făcut pretutindeni eforturi merituoase, pentru ca un număr cât mai mare de intelectuali, să poată lua în Dumineci și sărbători drumul orașelor și satelor noastre. Regretăm că, din lipsa unor date complete nu putem da o statistică a acestor conferințe și a deplasărilor făcute. Din cefirea rapoartelor primite am rămas însă cu convingerea, că acesta este capitolul cel mai bogat al activității din acest an a instituțiilor noastre și el stă la nivelul celor mai buni ani ai noștrii. La orașe, conferințele s’au făcut în colaborare cu Extensiunea Universitară de sub conducerea D-lui Prof. Univ. *Silviu Dragomir*. Obiectul principal al conferințelor a fost problema războiului, îndeosebi problema Transilvaniei. Dar au fost și numeroase conferințe din domeniul culturii generale. Unele despărțăminte, ca de pildă cel din Sibiu, au organizat conferințele pe cicluri. Tot acest despărțământ a reușit să obțină pentru deplasările la sate, concursul Asociației personalului didactic și științific al Universității Daciei Superioare, reînviind astfel o tradiție care a dat roade atât de bune la Cluj. La sate, conferințele s’au ținut de către intelectuali care s’au deplasat din reședințele desp. centrale sau de plasă. Ținem să subliniem însă marele număr de conferințe pe care le-au roștit localnicii, atât la orașe, cât și în cercurile noastre

culturale. Unele conferințe au fost încadrate în programe artistice. Au fost organizate conferințe în orașele de reședință ale despărțământelor centrale județene : Alba-Iulia, Arad, Beiuș, Blaj, Brașov, Caransebeș, Deva, Făgăraș, Lugoj, Oravița, Sibiu, Sighișoara, Timișoara, Turda, și în orașele de reședință ale desp. de plasă : Abrud, Aiud, Ocna Mureș, Sebeș-Alba, Zlatna, Apateu, Moldova Nouă, B. Comloș, Bocșa Montană, Reșița, Tinca, Vașcău, Budila, Brad, Dobra, Hunedoara, Orăștie, Pui, Petroșeni, Săliște, Miercurea, Nocrich, Ocna Sibiului, Mediaș, Agnita, Saschiz, Târnăveni, Dumbrăveni, Iernut, Câmpia Turzii, Luduș, Mocu.

Publicațiuni

Alături de propaganda prin graiu viu, cuvântul scris s'a bucurat și el de o sollicitudine deosebită. Publicațiunile „Astrei” centrale : revista *Transilvania*, *Bul. Eugenic și Biopolitic* și *Foata Poporului*, au fost abonate și răspândite de un mare număr de despărțăminte și chiar și de unele cercuri culturale. Dar alături de ele a eșit excelența *Gazeta Transilvaniei*, scoasă de desp. nostru central din Brașov. *Astra Hunedoreană* a desp. Deva și *Revista Banatului*, organul Regionalei noastre bănățene. Rugăm și de astă dată toate organizațiile noastre să sprijine din toată inima aceste publicațiuni, scoase cu jertfe materiale neînchipuit de mari și cu truda adeseori neștiute a unor colaboratori devotați. Dealtfel sufletul lor curat a fost înțeles pe întreg cuprinsul Țării, dovadă nu numai colaborările distinse de care s'au bucurat, dar și sprijinul material pe care l'au primit dela un mare număr de instituții și persoane particulare. Exprimăm pentru toate aceste ajutoare, cele mai vii mulțumiri. Ele sunt firește, neprețuite, dorința noastră fierbinte este însă ca publicațiunile aceste să se sprijine înainte de toate pe abonamente. Abonamentul este o garanție a răspândirii și citirii lor. Organizațiile „Astrei” au datoria să ne sprijine în câștigarea lor. Ele ajută astfel propria lor operă, căci publicațiunile „Astrei” sunt sângele care circulă prin organismul ei.

„Astra” s'a bucurat apoi, și în acest an de ospitalitatea largă a presei noastre din capitală și provincie. Li aducem viile noastre mulțumiri pentru înțelegerea pe care a arătat-o față de idealurile și truda instituției noastre.

Pentru comemorarea a 25 ani dela unire, desp. *București* a reunit în broșura *Marea Unire dela 1 Decembrie 1918*, tipărită într'un mare număr de exemplare, documentele mai importante, în legătură cu acest mare eveniment.

Desp. Blaj, a editat pentru a fi răspândită în sânul tinerețului școlar, broșura D-lui I. Pop-Câmpeanu *Lucrătoare fără plată*, recomandată de Ministerul Culturii Naționale tuturor școlilor din țară.

Bibliotecă; radio

Dar „Astra” n'a răspândit numai aceste publicațiuni. Ea a trimis ca și în alți ani despărțimintelor, colecții întregi din Biblioteca populară și Calendar. Câteva despărțăminte s'au distins prin desfacerea unui mare număr de exemplare din acestea din urmă. Despărțămintele *Alba*, cu desp. de plasă *Abrud* și *Ocna Mureș, Arad*, cu desp. *Nădlac, Brașov, Caraș, Sibiu*, cu toate desp. de plasă, *Dumbrăveni*, trebuie menționate pentru grija purtată bibliotecilor populare, completându-le nu numai cu publicațiunile noastre, sau întemeind altele noi.

Pentru despărțămintele lipsite de mijloace, dar cu cercuri culturale bine consolidate, „Astra” a pregătit 200 de bibliotecă-model, înzestrate cu toate cărțile necesare unei bune bibliotecă populare. Așteptăm timpuri mai liniștite pentru a le putea distribui. Sperăm ca ele să deschidă o epocă nouă în dezvoltarea bibliotecilor noastre. Ținem să exprimăm aici via noastră recunoștință Casei Școlilor, care în deosebi în urma largei înțelegeri a D-lui Dir. Gen. Emanoil Bucuța, ne a acordat un mare număr din publicațiile sale, pentru a înzestra aceste biblioteci.

Cu toată situația în care a ajuns, în urma bombardamentelor aeriene, desp. Brașov a ținut la dispoziția cetitorilor excelenta sa bibliotecă.

Despărțământul *Turda* și-a redeschis bibliotecă sa orășenească. Ea numără acum 6.000 volume.

Desp. Oravița, a deschis o bibliotecă de împrumut, pe lângă bibliotecă sa centrală.

Dar fiind vorba de răspândirea cărții, trebuie să sublințem în mod deosebit originala inițiativă, luată în acest domeniu de desp. de plasă *Moldova Nouă* din Caraș, condus de D-l *Alex. Liuba*. Cooperativa-librărie, pe care a întemeiat-o în anul trecut, fiind sprijinită și de un împrumut al „Astrei” centrale, a luat un frumos avânt. Raportul desp. vorbește de 8.000 de volume, de numeroase planșe și publicațiuni periodice, desfăcute, numai în curs de 9 luni, în toate satele desp. Afară de aceasta, din vent-

turile realizate, desp. a putut împărți gratuit, la serbări, șezători și comemorări 1.500 broșuri și 5.000 numere de reviste și ziare. Sunt comune, unde datorită stăruințelor conducerii desp. aproape nu este casă de gospodar în care să nu între zilnic o gazetă românească. Unităților militare din regiune li s'a distribuit 300 de numere din asemenea publicațiuni. Bibliotecile populare au fost înzestrate cu 843 volume din librăria despărțământului.

Despărțământul Alba, a dăruit 3 aparate de Radio, pentru 3 din cercurile sale culturale.

*„Astra“ în cartierele orașelor,
între meseriași și muncitori*

Despărțământul Arad, și-a continuat activitatea în cercurile sale culturale întemeiate în cartierele orașului.

Desp. Brașov, are și el asemenea cercuri, în sânul cărora a distribuit cărți și a rostit conferințe.

Desp. București are o bibliotecă populară la sediul său (Cinema Aro) și alta la cercurile culturale din Băneasa și Ferești, unde s'au ținut și conferințe.

Despărțământul Beiuș, a grupat în cercul cultural din acest oraș pe toți meseriașii și comercianții locali. Cercul a organizat un ciclu de conferințe.

Conferințe pentru muncitorii din localitate au organizat și desp. de plasă din Ocna Mureș, Petroșeni și Câmpia Turzii. Acesta din urmă a avut rara satisfacție de a asculta la o conferință pe P. S. Sa Episcopul Colan al Clujului.

Regionala Bănățeană, a inițiat la Timișoara o universitate liberă pentru muncitori, înzestrată cu un aparat de filmat.

O inițiativă asemănătoare a fost luată și de desp. Sibiu. Ea n'a putut fi dusă la îndeplinire din pricina împrejurărilor grele prin care trecem.

*Festivități, comemorări, monumente,
expoziții de copii, premii*

La 1 Decembrie 1943, s'a împlinit un sfert de veac dela marea Unire. „Astra“, care a cinstit totdeauna această sfântă zi, a luat din vreme mășuri, pentru ca, în cadre deosebit de solemne, păstrându-și totuși sobrietatea, ziua să fie sărbătorită, arătându-i-se semnificația adâncă pentru vremurile de astăzi, în toate organizațiile. O serbare centrală urma să aibă loc la Alba-Iulia. Guvernul

s'a opus, ca această comemorare să ia proporțiile pe care le merita. Au avut totuși loc serbări locale de mare răsunet. Amintim în primul rând comemorarea organizată de desp. *Alba la Alba Iulia* cu participarea reprezentantului guvernului și a membrilor Comitetului central ai „Astrei”; apoi comemorările atât de mișcătoare organizate la *București, Brașov, Alud, Beiuș, Caransebeș, Deva, Lugoj, Mediaș, Oravița, Târnăveni, Turda*. S'au organizat deasemenea serbări comemorative în mai multe cercuri culturale.

Numeroase din desp. noastre au răspuns apoi apelului, de a se comemora 50 de ani dela sentința în procesul Memorandumului. Menționăm în deosebi festivitățile organizate la *Alba Iulia, București, Turda, Caransebeș, Târnăveni*.

S'a dat convenita cinstire și zilei de 24 Ianuarie, Unirea Principatelor.

Desp. Târnăveni, a desvelit la 5 Decembrie 1943, în cadrul unor mari festivități, bustul lui Octavian Goga.

Afară de aceasta, desp. *Caransebeș*, a comemorat la 27 Mai pe Ciprian Porumbescu (50 de ani dela moarte), cu care prilej s'a reprezentat opera „Craii noui”; desp. *Lugoj*, pe Coriolan Brediceanu și pe Ion Popovici Bănățeanu; cel din *Beiuș*, pe martirii Bolcaș și Ciordaș; cel din *Câmpia Turzii* pe Ion Micu Moldovan; cel din *Mediaș*, pe Ilarie Chendi.

Port, joc și cântec românesc; teatru

Desp. central Sibiu, a organizat la 30 Oct. 1943 un concurs județean de coruri, porturi, și jocuri românești, în sala Teatrului Municipal. Au fost distribuite echipelor participante premii în valoare de 100.000 lei.

Un astfel de concurs cu premii a organizat și desp. *Lugoj*, în Iulie 1943; iar desp. *Moldova Nouă*, a premiat costume.

Despărțământul București a sprijinit și în acest an Conservatorul „Astra”, de sub conducerea maestrului N. Oancea.

Inițiativa unui conservator local a fost luată și de desp. central *Deva*.

Cu concursul Asociației corale și a orchestrei Mica, desp. *Brad*, a reprezentat la 23 Ianuarie „La sezătoare” de T. Brediceanu.

Corul „Șoimii Carpaților” din *Câmpia Turzii* și-a păstrat înaltul său nivel și și a continuat activitatea, participând la serviciile divine și la festivitățile din această localitate și din *Turda*.

Desp. *Mediaș*, desvoltă și el o frumoasă activitate cu corul său „Doina Târnavelor”.

Desp. *Alba*, a mai întemeiat 2 coruri pe lângă cele 3 pe care le are în cercurile culturale.

Desp. *Târnăveni*, are o secție artistică și corală, care a reprezentat la 24 Iunie „O șezătoare“ de Brediceanu.

Mai amintesc coruri proprii raporturile din *Nădlac* (Arad), și *Sichevița* (Moldova Nouă, desp.).

Spectacole de teatru popular au fost organizate în desp. *Caraș și Dumbrăveni*.

Activitate economică, ajutor mutual, etc.

Ca totdeauna amintim la acest capitol în frunte desp. *Brașov*, care a continuat cu excelente rezultate în domeniul cultural exploatarea tipografiei și a cinematografului „Astra“.

Desp. *Bucureștii*, realizează frumoase câștiguri pe care le transformă deasemenea în bunuri culturale, din exploatarea cinematografului „Aro“.

Desp. *Deva*, a achilat întreaga datorie a tipografiei sale și a realizat și un frumos câștig, care-i permite să editeze foaia „Astra Hunedoreană“.

Cooperativa „Horia“ din Zlatna, întemeiată cu un împrumut al „Astrii“, condusă de Dl. Ioan Popa, și-a continuat activitatea atât de bine venită pentru această regiune lipsită.

Cooperativa „Frăția“ din *Caransebeș*, și cooperativa-librărie din *Moldova Nouă*, au desfășurat deasemenea o muncă folositoare.

Desp. *Alba*, a mai întemeiat o societate de ajutor-mutual, țărănesc, în Ighiel, pe lângă cea pe care a înființat-o în 1940 în Ciugud. Cu concursul Camerei Agricole, desp. a distribuit 1300 altoi în trei cercuri culturale din județ.

Desp. *Abrud*, a sprijinit bisericile și școlile; cercul cultural *Sichevița* (Moldova Nouă), a cumpărat un ceasornic pentru biserică.

Școale și cursuri țărănești

Cu toate greutățile întâmpinate, mare a fost și numărul cursurilor și al școalelor țărănești organizate. Războiul ne-a silit să dăm o mai mare atențiune școalelor pentru femei, bărbaii fiind chemați la datorie. Tot din pricina lui a fost mai redus numărul școalelor cu internat, tipul cultivat cu precădere de instituția noastră.

Ca și în alți ani, numeroase școli au fost întemeliate în colaborare cu diverse instituții de stat. E regretabil că nu în toate locurile s'a ajuns la această colaborare, absolut necesară pentru organizarea unei bune școli țărănești. Numeroase ministere au încercat să facă școli și cursuri după părerea noastră prea specializate și uneori, prea oficializate, care n'au dat rezultatele așteptate, mai degrabă au creat o confuzie în jurul aceste inițiative.

Școlile țărănești trebuie să-și păstreze caracterul de educație integrală și de spontaneitate, pe care numai „Astra” îl poate da.

Nu putem împărtăși nici de astă dată, așa cum am fi dorit, o statistică amănunțită a tuturor școlilor întemeliate. Vom comunica totuși datele ce le găsim în rapoartele trimise de despărțăminte, fiind singuri că și așa, necomplete, ele sunt utile pentru a pune în lumină unul din cele mai bogate capitole din activitatea „Astrei”.

În despărțământul central județean *Alba*, de sub conducerea D-lui Prof. *Eugen Hulea*, au fost organizate următoarele școli și cursuri:

Șard. Cursuri urmate de 18 eleve, între 29 Noembrie 1943 și 20 Februarie 1944. Conducătorul cercului cultural preot V. Oherman.

Ighiel. Cursuri urmate de 11 eleve, între 16 Ianuarie și 20 Februarie. Conducător pr. A. Velca.

Oieșdea. Cursuri urmate de 13 eleve, dela 8 Ianuarie la 20 Februarie 1944. Conducător pr. I. Coman.

Drâmbar. Cursuri urmate de 18 eleve, între 30 Noembrie și 28 Februarie 1944. Conducător pr. S. Bran.

Straja. Cursuri urmate de 16 eleve, dela 9 Ianuarie la 17 Februarie. Conducător pr. V. Pușcă.

Micești. Cursuri urmate de 13 eleve, dela 13 Februarie la 26 Martie. Conducător pr. N. Totoian.

Bărbantș. Cursuri urmate de 18 eleve, dela 1 Decembrie la 12 Martie 1944. Conducător pr. B. Comes.

Cricău. Cursuri urmate de 18 eleve, dela 3 Decembrie la 19 Martie 1944. Conducător N. Munteanu.

La încheierea cursurilor s'au dat serbări și s'au făcut expoziții de lucrări la toate școlile, iar la Șard, Ighiel și Drâmbar

s'au aranjat și expoziții de copii. Cursurile au fost ținute de intelectualii din localitate.

Abrud. Școala țărănească cu internat, organizată de desp. de plasă, pentru 19 eleve, recrutate din mai multe comune. Cursurile au durat 6 săptămâni. Elevelor li s'au distribuit diplome, imprimate de comitetul despărțământului, condus de Dl. Ing. I. Rafiroiu.

Ocna Mureș. Școala țărănească cu internat, organizată de desp. de plasă, condus de Dl. Dr. N. Milea. A fost urmată de 14 eleve, între 12 Ianuarie și 16 Februarie.

Școala țărănească cu internatul din Ocna Mureș

Petrești. Școală țărănească cu internat, organizată cu concursul desp. de plasă din *Sebeș-Alba*, condus de prof. V. Oana. A fost urmată de 21 eleve, dela 16 Ianuarie la 27 Februarie.

Sebeș Alba. Școală țărănească cu internat. A fost urmată de 24 eleve, dela 16 Ianuarie la 24 Februarie. Organizată de desp. de plasă local. Ambele școale s'au încheiat cu serbări, organizate de eleve.

Teiuș. Școală țărănească cu internat, pentru fete, între 28 Februarie și 9 Aprilie 1944, organizată de desp. de plasă local, condus de Dl. Dr. V. Bârluțiu, primpretor. A avut 16 eleve.

Afară de aceasta desp. Teiuș a mai organizat cursuri țărănești de câte 7 zile, între 8 Ianuarie și 24 Februarie, în comu-

nele: *Mihalț, Galda de jos, Benc, Cetea, Geoagiul de sus, Stremț, Gârbova de jos, Beldiu, Pejelca, Obreja, Oleșdea, Căpuș*. Cursurile au avut între 50—140 ascultători.

Vințul de jos. Cursuri urmate de 12 eleve, dela 16 Decembrie la 30 Ianuarie.

Blandiana. Cursuri în două serii. Seria I. urmată de 12 eleve, dela 17 Ianuarie la 20 Februarie și seria II. urmată de 10 eleve, dela 15 Martie la 17 Aprilie.

Cioara. Cursuri urmate de 16 eleve, dela 17 Ianuarie la 6 Februarie, zilnic câte 3 ore.

Vințul de jos-Vurpăr. Cursuri în II. serii. Seria I. dela 24 Ianuarie și 5 Martie, cu 16 eleve: a II. dela 5 Martie la 2 Aprilie, cu 12 eleve.

Aceste școli au fost organizate cu concursul desp. de plasă, condus de pr. S. Cornea.

În desp. central județean al *Beiușului* condus de Dl. Prof. Dr. N. Flueraș, s'au organizat școli țărănești, în cursul lunilor Februarie și Martie, în comunele Mezieș, Tulca și Albești.

În desp. central Cluj-Turda, de sub conducerea D-lui prof. *Petre Suciu* au funcționat școli țărănești la :

Copăceni. Curs de gospodărie pentru fetele din localitate, organizat cu concursul școlii de gospodărie din loc.

Câmpia Turzii. Școală țărănească pentru femei, organizată de desp. local de sub conducerea D-lui Ing. I. Floașiu. Frecvență de 31 eleve, dela 7 Februarie la 6 Martie.

Luduș. Cursuri de gospodărie pentru femei, urmate de 23 eleve, dela 4 Noembrie la 4 Decembrie 1943, organizate de desp. de plasă local, de sub conducerea D-lui Valer Rusu.

Au mai avut loc în județ cursurile locale, organizate de Ministerul de Interne, la care „Astra” și-a dat concursul.

În desp. central județean *Hunedoara (Deva)*, de sub conducerea D-lui Dr. V. Șulagă, au avut loc cursuri locale pentru femei, în cursul lunilor Ianuarie, Februarie și Martie, în comunele : *Veșel, Almașul Sec, Băcia, Buruene, Certejul de Sus, Cristur, Hărău, Nevoies, Sântandrei, Simeria-sat, Simeria-verde, Șoimuș, Vălișoara*. Ele au fost organizate împreună cu administrația.

În desp. central județean *Târnava Mare*, de sub conducerea prof. E. Stoică, am avut cursuri țărănești la *Moșna, Bratel, Dârlos*, organizate cu concursul desp. de plasă Mediaș, condus de prof. Eugen Munteanu.

În desp. central jud. *Târnava Mică (Bla)*, condus de Dl. Prof. Dr. Aug. Popa, a funcționat la :

Iernut. Școală țărănească pentru bărbați, organizată în Februarie de desp. de plasă local, de sub conducerea prof. I. Roman.

În desp. central județean *Sibiu*, de sub conducerea D-lui Insp. Gen. Școlar *Silviu Teposu*, au fost organizate în acest an 8 școli pentru bărbați și 41 pentru femei. Cele pentru bărbați, au fost sub directa îndrumare a D-lui Prof. Iulian Dumitru, membru în comitetul desp. Ele au fost organizate la :

Alămor. Condusă de preotul local I. Chioreanu. A avut 200 de elevi.

Apoldul de jos. Conducător pretor Nicolae Lăzărici. Cu 200 elevi.

Fofeldea. Condusă de pr. V. Bonea. Cursuri urmate de 120 țărani.

Oca Sibiului Conducător Dl. Dr. I. Geleriu, președ. desp. de plasă, urmată de 100—200 țărani.

Racovița. Conducător pr. Costea Avsalon. A avut 50 de ascultători.

Săcel. Conducător pr. Gh. Căzan. 52 de ascultători.

Tălmăcel. Conducător pr. I. Roman. Cu 150 de ascultători.

Veștem. Conducător pr. Rom. Moldovan. Cu 170 elevi.

Cursurile ținute după programa analitică a desp. s'au organizat cu concursul Camerei de Agricultură. Ele au durat aproape 8 săptămâni. La unele din ele au colaborat și membrii ai comitetului central al despărțământului. Școlile au primit ajutoare între 15—20.000 lei, din care se vor procura unelte agricole.

Școlile țărănești pentru femei, organizate cu concursul D-lui Dr. Octavian Oprean, medicul primar al județului, au durat 6 săptămâni. Cursurile s'au ținut după programa analitică a despărțământului. Fiecare școală a primit din partea despărțământului câte o subvenție de 3.000 lei. Iată comunele unde au avut loc aceste școli :

Comuna Apoldul de Jos. Școala a fost condusă de învățătoarele Ana Domnariu și Eleonora Rădoiu, ajutate de preoții satului și corpul didactic. S'au ținut cursuri în zilele de Luni și Marți cu 10 elevi.

Comuna Avrîg. Școala a fost condusă de D-nele învățătoare Maria Bucșa și Elisabeta Crisboiu și sora de ocrotire Maria

Racoșă, ajutate de preoții din loc, membrii corpului didactic și medicul de circ. Dr. O. Vraclu.

Comuna Benești. Școala a fost condusă de învățătoarea Maria Poplăcenel, ajutată fiind de preoții satului și membrii corpului didactic. S'au ținut cursuri în zilele de Joi și Duminică, cu 20 femei.

Comuna Bogatul Român. Școala a fost condusă de învă. Minerva Crișan, ajutată de învă. Sofia Popovici, Victoria Mărgineanu, soră de ocrotire și învățătorul Sever Hudea. S'au ținut cursuri în zilele de Miercuri, Vineri și Sâmbătă cu 20 eleve.

Comuna Boița. Școala a fost condusă de învă. Constanța Druhara, ajutată fiind de învă. Mihaela Bobeșiu, Florica Petrescu, preotul Virgil Druhora, corpul didactic, și medicul Vasilev. S'au ținut cursuri în zilele de Marți, Joi și Sâmbătă, cu 15 eleve.

Comuna Bungard. Școala a fost condusă de învă. Emilia Modran, ajutată de v. d. de preot Cornelia Modran, Veronica Mureșan, soție de notar Maria Iacob, soție de avocat și Eva Frățilă, precum și preotul satului și corpul didactic. Cursurile s'au ținut în zilele de Marți, Joi și Sâmbătă cu 15 eleve.

Comuna Cornăjel. Școala a fost condusă de învă. Florea Veturia ajutată de învă. Puica Livia, preotul satului Florea Miron și învă. Dobrotă Traian. Cursurile s'au ținut în zilele de Luni, Miercuri și Sâmbătă, cu 20 eleve.

Comuna Cîsnădie. Școala a fost condusă de învă. Sorica Buta, ajutată fiind de învă. Elena VasIU, Aurelia Piso, preotul S. Nanu și învă. T. Buta și Nicolae Martin. Cursurile s'au ținut în zilele de Luni, Miercuri și Duminică, cu 15 eleve.

Comuna Cristian. Școala a fost condusă de sora de ocrotire având concursul preotului și al corpului didactic. Cursuri s'au ținut în zilele de Miercuri, Vineri și Duminică, cu 10 eleve.

Comuna Dobârca Școala jărănească a fost condusă de învă. Melania Popa, având concursul preoților și al corpului didactic. S'au ținut cursuri în zilele de Marți și Joi, cu 15 eleve.

Comuna Drașov. Școala este condusă de învă. Popa Maria, având concursul învă. Cengher Maria și Truția Valeria, al corpului didactic și al preotului local. S'au ținut cursuri în zilele de Miercuri, și Vineri, cu 26 eleve.

Comuna Ghijasa de Jos. Școala a fost condusă de învă. Maria Gheșcu, ajutată de învă. Irina Trifu, preotul satului și corpul didactic. Cursurile s'au ținut în zilele de Miercuri, Vineri și Duminică, cu 36 eleve.

Comuna Fofeldea. Școala a fost condusă de învă. Cornelia Rădulescu, ajutată de învă. Bibu, preoții satului și corpul didactic. Cursurile s'au ținut în zilele de Marți și Vineri, cu 70 eleve.

Comuna Gurarâului. Școala a fost condusă de învă. Cătoiu Ioana, având concursul preoșilor locali a celorlalte 8 învățătoare și a învă. Lazăr Vasile și Gh. Ștefănescu. Cursurile s'au ținut în zilele de Marți și Joi cu 25 eleve.

Comuna Gușterița. Conducerea școlii a avut-o păr. proto-pop Ioan Bânda, ajutat de învă. Aurelia Mariașiu și Maria Boros. Cursurile s'au ținut în zilele de Miercuri și Duminecă, cu 30 eleve.

Comuna Gârbova. Școala a fost condusă de sora de ocrotire Butnariu Paraschiva, ajutată de învă. Vulcu Maria și Opris Ana, preotul satului și corpul didactic. Cursurile s'au ținut în zilele de Marți, Joi și Sâmbătă cu 20 eleve.

Comuna Glâmboc. Conducerea școlii o are învă. dir. Teodor Stoichescu, ajutat de învă. Laurenția Suma. Cursurile s'au predat în zilele de Luni și Joi cu 52 eleve.

Comuna Jina. Școala a fost condusă de învă. Elena Tâmpănariu, având colaborarea sorei de ocrotire Maria Bogdan, corpul didactic, preotul satului. Cursurile s'au ținut în zilele de Marți și Vineri cu 10 eleve.

Comuna Loamneș. Școala a fost condusă de învă. Tomescu Victoria, având concursul preotului Dorca Nicolae, Bichiș Ioan, notar și Tonceanu Ioan învățător. Cursurile s'au ținut în zilele de Vineri și Duminecă, cu 15 eleve.

Comuna Luduș. Școala a fost condusă de sora de ocrotire Horga Octavia, având concursul preotului Nicolae Fara Iunior, a notarului, medicului Albu și a corpului didactic. Cursurile s'au ținut în zilele de Marți, Joi și Sâmbătă, cu 20 eleve.

Comuna Mândra. Școala a fost condusă de preotul Opris Ioan având concursul corpului didactic. Cursurile s'au ținut în zilele de Sâmbătă și Duminecă, cu 20 eleve.

Comuna Noerich. Conducerea școlii a avut-o sora de ocrotire Iulia Ardeleanu, ajutată de învă. Chiselică Maria, Streza Alice, Vasile Maria, Maria Dr. Cristea, Ana ing. Petre Baciu. Cursurile s'au ținut în zilele de Luni și Vineri, cu 9 eleve.

Comuna Miercurea. Conducerea școlii a avut-o învă. dir. Aurel Helgiu, ajutat fiind de sora de ocrotire Elena Lupaș, profesoarele Malvina Cincora, Cornelia Munteanu și Paraschiva Bădilă învățătoare. Cursurile s'au ținut în zilele de Marți, Joi și Sâmbătă, cu 16 eleve.

Comuna Nucet. Conducerea școalei a avut-o înv. Maria Chidu, ajutată de înv. dir. Octavian Băcilă. Cursurile s'au ținut în zilele de Joi și Sâmbătă cu 15 eleve.

Comuna Poplăca. Școala a fost condusă de înv. Tomușa Silvia, având concursul preoșilor și a corpului didactic.

Cursurile s'au ținut în zilele de Luni, Miercuri și Joi, cu 25 eleve.

Comuna Racovița, Școala a fost condusă de preotul Costea Avisalon, președintele cercului cultural al „Astrei”. A fost ajutat de înv. Maria Albescu, Ana Podorean, Elena Negruțiu, Tiberie Bucur și înv. dir. Nicolae Dicu. Cursurile s'au ținut în zilele de Marți, Joi și Sâmbătă, cu 20 eleve.

Comuna Sadu, Școala a fost condusă de înv. Maria Hăm-bășanu, ajutată fiind de preoșii locali și corpul didactic. Cursurile s'au ținut în zilele de Joi și Sâmbătă, cu 20 eleve.

Comuna Săcădate, Conducerea școalei a avut-o înv. dir. Grigore Braia, ajutat fiind de d-na Otilia Gr. Braia, preoșii locali și corpul didactic. Cursurile s'au ținut în zilele de Miercuri și Sâmbătă, cu 20 eleve.

Comuna Sebeșul de Sus. Școala a fost condusă de înv. Eudochie Tatu, ajutată de preotul Gh. Tatu, și înv. V. Stoian, Aurel Mânduc și notarul V. Mitrea. Cursurile s'au ținut în zilele de Joi și Duminică, cu 45 femei.

Comuna Sibiel. Conducerea școalei a avut-o sora de ocrotire Jurca Paraschiva, ajutată de înv. Muntean Ana, preotul local și corpul didactic. Cursurile s'au ținut în zilele de Marți, Joi și Sâmbătă, cu 20 elevi.

Comuna Sângărin. Școala a fost condusă de înv. Elena Dianu, ajutată de preoșii locali, corpul didactic și notarul I. Dăianu. Cursurile s'au ținut în zilele de Marți și Joi, cu 28—35 eleve.

Comuna Șura Mare. Școala a fost condusă de înv. A. Beșta, ajutată de înv. Maria Restanță și d-nele M. Goga, P. Restanță, A. Dușe, de preotul I. Goga și înv. dir. Nic. Dușe. Cursurile s'au ținut în zilele de Luni și Joi, cu 20 eleve.

Comuna Tâlmăcel. Școala a fost condusă de sora de ocrotire Elisabeta Nenfeș, având ajutoare pe înv. Aurelia Nedelcu, Maria Costin și Melania Bojan. Au dat concursul preotul I. Roman, înv. N. Todosan, Al. Costin și Gh. Negrea. Cursurile au funcționat în zilele de Joi și Sâmbătă cu 14 eleve.

Comuna Jichindeal. Conducerea școlii a avut-o învă. Lucreția Ienciu, ajutată fiind de învă. Veturia Ienciu și preotul Lazăr Bondean. Cursurile s'au ținut în zilele de Marți și Sâmbătă cu 36 elevi.

Comuna Topârcea. Școala a fost condusă de învățătoarele din localitate, ajutate de preotul din localitate și corpul didactic. Cursurile s'au ținut în zilele de Luni, Miercuri și Vineri, cu 15 elevi.

Comuna Turnișor. Școala a fost condusă de învă. Maria Părău și învă. Aurora Langa, având colaborarea preotului Ioan Langa și a învă. dir. Petre Marcu. Cursurile s'au ținut în zilele de Joi și Duminică, cu 26 elevi.

Comuna Veștem. Conducerea școlii a avut-o învă. Ana Natanail, ajutată de învă. Maria Drăghici, S. Timoc, Maria Bucurciuc, Eva Rebnaru, corpul didactic și preotul Romul Moldovan. Cursurile s'au ținut în zilele de Miercuri și Joi cu 15 elevi. Cursurile au durat 4 săptămâni.

Comuna Orlat. Școala a fost condusă de d-șoara Ana Nechifor, ajutată de d-na Miron și Maria Ursa, preotul Beclcheri și corpul didactic.

Comuna Săcel. Școala a fost condusă de sora de ocrotire Maria Mocanu, ajutată de preotul Gh. Căzan, medicul Dr. Olariu și corpul didactic.

Comuna Tilișca. Școala a fost condusă de învă. Maria Vulcu, ajutată de preotul Vecerzan, sora de ocrotire și corpul didactic. Cursurile s'au ținut cu 15 elevi.

Regionala Bănățeană, de sub conducerea D-lui Insp. Gen. școlar Sabin Evușianu, a ținut și în anul acesta un mare număr de școli și cursuri fărănești, unele din ele destinate numai educației igienice. Regretăm că nu ni s'a trimis un raport asupra lor. Din datele necomplete pe care le-am primit am constatat ținerea acestor cursuri și școli în:

Desp. central județean al *Lugojului*, condus de D-l Dr. A. Peteanu la: *Boldur, Jabăr, Sălha* și *Costei*. În desp. de plasă *Belinț*, condus de D-l preot Nic. Ivan, la: *Belinț, Bara, Cliciova, Gruni, Nevrincea, Părul*, în desp. de plasă *Sacul*, condus de D-l Prof. *Soceneanțu*, la *Căvâran, Sacul* și *Măguri*; în desp. de plasă *Făget, Răchita, Băsești* și *Glodna Română*; în desp. de plasă *Margina*, condus de pr. *T. Gherga*, la *Margina, Cosava*,

Curtea, Sintești și Coștelul de Sus, în desp. de plasă *Birchiș*, condus de pr. *Tr. Petrovici*, la *Birchiș și Tela*; în desp. *Teregova* condus de D-l Dr. *Coșeriu*, la *Teregova și Slatina Timiș*.

În desp. *Caransebeș*, condus de D-l Dr. *C. Corneanu*, la *Ohaba, Bistra*.

Cursurile au fost toate pentru femei și au avut loc între 15 Ianuarie și 31 Martie.

În desp. central județean *Caraș*, condus de D-l Prof. *I. Rusmir*, au avut loc școli țărănești de igienă și gospodărie pentru fete, la *Berliște, Iam, Milcovent, Forotic, Berzovia, Ezeriș, Comorâște, Nicolinț, Petrila, Bozovici, Dulboset, Gârboudf, Borloverii Vechi, Patos, Secaș, Stindpacl și Cărbunari*.

Ele s'au bucurat de concursul administrației locale.

Desp. de plasă *Moldova Nouă (Caraș)*, condus de D-l *Alex. Lluba*, a organizat coruri țărănești cu concursul administrației în cercurile culturale: *Moldova Nouă, Moldova Veche, Zlatița, Pojejena de Jos*, (atât pentru femei cât și pentru bărbați), *Sichevița*.

Desp. de plasă *B. Comloș*, condus de prof. *Șt. Cioroianu*, a organizat cursuri țărănești la *B. Comloș*, urmate de 90 bărbați și femei, dela 1 Decembrie la 1 Mai.

Membrii

Numărul membrilor Asociațiunii la 31 August 1944, au fost în total de 14.816 și anume:

Membrii onorari	9
„ secțiilor	119
„ fond. ai Cas. Naț.	118
„ fond. ai Asoc.	1143
„ pe viață	4733
„ activi	7808
„ ajutători	886

Se observă că în acest număr sunt trecuți numai acei membri, cari au fost anunțați biroului central și au achitat taxele cuvenite pe anul de gestiune 1943/44.

Propuneri

De încheiere rugăm Onor. adunarea generală:

1. Să ia act cu aprobare de cuprinsul raportului general pe anul 1943.
2. Să dea expresie durerii sale pentru pierderea membrilor și binefăcătorilor decedați.

3. Să mulțumească tuturor binefăcătorilor, cari au făcut donațiuni în acest an pentru așezămintele „Asociațiunii”.
4. Să aprobe darea de seamă a Comitetului central despre gestiunea anului 1943, dându-i descărcarea cuvenită.
5. Să aprobe bugetul pe anul 1945.
6. Să aleagă pe durata de un an comitetul de cenzori.
7. Să ratifice cooptarea unor membri în Comitetul central.
8. Să ia dispozițiuni pentru verificarea procesului-verbal al adunării generale.

Din ședința plenară a Comitetului central ținută la 7 Octombrie 1944 în Sibiu.

Dr. Gheorghe Moga m. p.,
vicepreședinte

Nicolae Băilă m. p.,
secretar

Anexa I.

Nr. 1660/1944.

Onorată Adunare Generală,

Ne luăm voie a Vă prezenta în alăturare „Bilanțul“ „Asociațiunii“ și Contul de „Venituri și Cheltuieli“ pe anul 1943, împreună cu anexele însoțitoare, asupra cărora raportăm următoarele:

În anul 1943 averea administrată de „Asociațiune“ s'a mărit dela Lei 21.623.761— cât era la finea anului 1942, cu Lei 2.759.476— la Lei 24.383.237—. Deși averea instituțiunii, s'a mărit în mod simțitor, totuși socotelile la finea anului se încheie cu un deficit de Lei 317.405— provenit din faptul că în anul 1943 s'a cheltuit pentru tipărirea de cărți, pentru uzul școlilor primare suma de Lei 845.342— neprevăzută în buget.

Intrucât cărțile tipărite pentru uzul școlilor primare se pun în vânzare cu un mic beneficiu, prin desfacerea lor se vor îmbunătăți veniturile anilor următori.

Fondul „General disponibil“ la finea anului 1943 — după scăderea deficitului — se urcă la suma de Lei 259.856— și se compune din următoarele poziții:

Cassa Lei 51.733—; Efecte Lei 367.956.—; Optări de acțiuni Lei 2.250—; Depuneri spre fructificare Lei 8.771—; Bon în cont-curent la Banca „Albina“ Sibiu Lei 26.000—; Bon în cont-curent la Suc. Băncii „Albina“ Cluj Lei 7.200—; Diverși debitori Lei 1.295.105—; Cancelaria Dr. Lucian Borcia Lei 25.301—; Pretenziuni Lei 132.000—; și Investiții în Tipografie Lei 4.990.168.—, din cari sume se scade Lei 6.646.628—, datorii la diferite fonduri și fundațiuni.

Cheltuielile Fondului „General disponibil“ în cursul anului 1943 au fost de . . . . . Lei 6.682.685— iar veniturile au fost de . . . . . „ 6.365.280— de unde rezultă că cheltuielile au fost, conform specificărilor din contul „Venituri și Cheltuieli“ mai mari decât veniturile cu . . . . . Lei 317.405—

Fondurile și fundațiunile au crescut cu veniturile după efecte și după depuneri;

Unele fonduri și fundațiuni au mai avut și alte venituri și anume:

1. Fondul „General inalienabil“ Lei 241.457.— încasări din taxe de membri fondatori și pe viață.

2. Fondul „Patronal de pensuni“ Lei 72.260.—, contribuțiunea anuală a „Asociațiunii“ pentru augmentarea acestui fond.

3. Fondul „Constantin Brâncoveanu“ cu Lei 20.000.—, încasări din taxe de membri fondatori de „Case naționale“.

4. Fondul „Mihail Cogălniceanu“ Lei 36.630.—, încasări din arenzile după terenurile de „Case naționale“.

5. Fondul pentru monumentul „Mihai Viteazul“ Lei 10.000.—, sumă donată de elevii Școlii de ofițeri rezervă de artilerie Craiova contingent 1929/30.

6. Fundațiunea „Nicolae și Cornelia Rusu“ Lei 39.451.—, încasări dela debitorii fundațiunii întrași în conversiune.

7. Fundațiunea „I. Bădilă-Moldovan“ Lei 428.042.—, chirie brută și taxe încasate din închirierea imobilului fundațiunii.

În cursul anului 1943 s'au întâmplat următoarele schimbări în stocul efectelor:

Au subscris la emisiunea III-a a „Băncii Centrale“ Cluj-Turda, următoarele fonduri și fundațiuni:

Fondul „General disponibil“ 106 acțiuni, achitând Lei 26.462.—

„ de „Teatru Român“ 2 „ „ „ 500.—

„ „Nicolae Iorga“ 1 „ „ „ 250.—

„ „George Barițiu“ 1 „ „ „ 125.—

Fund. „Dr. Iuliu Chiciu“ 150 „ „ „ 37.625.—

„ „Dimitrie Bălănescu“ 40 „ „ „ 10.030.—

„ „Gregoriu Sândeac“ 11 „ „ „ 2.758.—

„ „Gregoriu Bozac“ 1 „ „ „ 250.—

D-l Dir. Gen. Ioan Vătășanu, a donat pe seama Fondului „Stipendiașilor Asociațiunii“ 2 titluri de „Renti a Improprietății 5% 1922“ Nr. 269.688 și 269.689 în nominal Lei 20.000.—, în scopul replățirii burselor ce a primit-o dela „Asociațiune“.

Din rentele „Imprumut de Inzestrare a Țării 4 $\frac{1}{4}$ % din 1934“ au eșit la sorți — cu nominalul — în cursul anului 1943, următoarele:

3 rente Nr. 162.607, 162.610 și 252.331, proprietatea Fondului „Patronal de pensuni“.

2 rente Nr. 520.369/70 proprietatea Fondului „Al. I. Lapedatu“

1 „ „ 129.556 „ Fund. „Dr. A. Oprea“

1 „ „ 286.302 „ „ „N. și C. Rusu“

Din „Bonurile pentru Inzestrarea Armatei 4 $\frac{1}{2}$ %, din 1940, s'au încasat taloane fracționare, anume:

Lei 30.000.— proprietatea Fundațiunii „Bădilă-Moldovan”

„ 30.000.— „ „ „ „Ioan Petran”

„ 30.000.— „ Fondului „De Teatru Român”

Numărul fondurilor și fundațiilor administrate de „Asociațiune” se urcă la 83.

Terminând Vă rugăm:

Să aprobați conturile de încheiere „Bilanț” și „Venituri” și Cheltuleli”, verificate de comitetul de cenzori și să dați cuvenita descărcare pe anul de gestiune 1943.

Sibiu, la 31 Decembrie 1943.

Pt. Președinte:

Dr. Gheorghe Moga m. p.,

vicepreședinte

Nicolae Băilă m. p.,

secretar

Ioan Isailă m. p.,

contabil

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BILANȚ GENERAL

al „Asociațiunii” pe anul 1943

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Anexa 1-a)

Bilanț general la

M. F.	ACTIVA	Lei	b.	Lei	b.
210	Cassa			51.733	—
	Realități :				
180	Edificiul Muzeului	350.000	—		
	" din str. Șaguna Nr. 6	300.000	—		
	" Internatului de fete	250.000	—		
	" din str. Șaguna Nr. 8	7.949.050	—	8.849.050	—
	Efecte :				
182	Efectele Fond. „General disponibil” . . .	367.956	—		
184	" „ „General inalienabil”	853.150	—		
186	" „ „Patronal de pensii”	180.466	—		
188	" „ „Fondurilor și Fundațiilor” . . .	5.020.092	—		
190	Efecte depuse garanție	38.000	—		
192	Optări de acțiuni proprietatea „Asociațiunii” . . . . . Lei 2250' —				
	Optări de acțiuni proprietatea Fondurilor și Fundațiilor „ 1.373 650' —	1.375.900	—	7.835.564	—
	Depuneri spre fructificare :				
194	Depunerile Fond. „General disponibil” . .	8.771	—		
	" Fondurilor și Fundațiilor	334.473	—		
	" drept garanție	163.970	—		
	" proprietatea despărțămintelor . . .	346.497	—	853.711	—
	Depuneri în cont curent :				
252	Bon în cont curent la Banca „Albina” Sibiu	26.000	—		
198	Bon în cont curent la Banca „Albina” Cluj	7.200	—	33.200	—
	Diverși debitori :				
200-204	Diverși debitori ai Fond. „General disponibil”	1.320.406	—		
206	Pretenziuni ale „ . . . . .”	132.000	—	1.452.406	—
250	Tipografia „Asociațiunii”			4.990.168	—
	Deficit			317.405	—
	Transport			24.383.237	—

31 Decembrie 1943

M. F.	PASIVA	Lei	b.	Lei	b.
2	Fund. „Regele Ferdinand I“			162.503	—
4	Fond. „General disponibil“			577.261	—
6	„General inalienabil“			1.458.497	—
8	„Patronal de pensuni“			1.193.300	—
10	„Constantin Brâncoveanu“			282.871	—
12	„A. Mureșanu pt. statuie“			180.226	—
14	„Vasile Alexandri“			55.711	—
16	„Avram Iancu“			40.568	—
18	„Partenie Cosma“			20.115	—
20	„Dr. Cornel Diaconovich“			18.185	—
22	„Andrei Mureșianu“			30.303	—
24	„George Barițiu“			28.711	—
26	„Adam Buda“			14.232	—
28	„Aurel Vlaicu“			17.612	—
30	„Mihail Eminescu“			12.730	—
32	„Fostei Soc. de lectură Sibiu“			11.128	—
34	„Carmen Sylva“			1.672	—
36	„Pt. Mon. And. Bârseanu“			206.568	—
38	„Fostei reun. rom. de agricult. Sibiu“			44.422	—
40	„Romul Simu“			5.476	—
42	„Al. I. Lapedatu“			567.317	—
44	„Gheorghe Coșbuc“			27.156	—
46	„Vasile L. Baron Pop“			7.736	—
48	„Aneta Călcianariu“			22.228	—
50	„Mihail Cogălniceanu“			144.515	—
52	„de Teatru Român“			1.687.340	—
54	„Nicolae Iorga“			140.500	—
56	„Pt. Mon. M. Viteazul“			420.860	—
62	Pentru tipărituri			3.121.903	—
64	Fund. „Mihail Albon“			75.658	—
66	„Dr. Ioan Nichita“			23.066	—
68	„Gregoriu Filep“			18.066	—
70	„Sidonia Munteanu“			56.934	—
72	„Andrei Boboroni“			42.108	—
74	„Teodor Sandul“			13.685	—
76	„Dr. Gheorghe Anca“			27.525	—
78	„Demetriu Suciu“			5.601	—
80	„Gregoriu Forro“			15.385	—
82	„Ioan Iancu“			16.116	—
84	„Gheorghe Boieriu“			23.363	—
86	„N. Marinoviciu“			13.184	—
88	„I. Pop Maior“			13.076	—
90	„Dr. I. Moga“			13.093	—
92	„Ioan Roman“			13.340	—
94	„Biblioteca Univ. Cluj-Sibiu“			11.212	—
96	„N. Petra Petrescu“			9.624	—
98	„Nicolae Densușanu“			9.265	—
100	„Ioan Galianu“			7.816	—
	Transport			10.913.763	—

M. F.	ACTIVA	Lei	b.	Lei	b.
	Report			24.383.237	—
	Muzele „Asociațiunii”			—	—
	Bibliotecile „Asociațiunii”			—	—
	Arhiva „Asociațiunii”			—	—
	Mobilierul „Asociațiunii”			—	—
	Total			24.383.237	—

Sbiu, la 31 Decembrie 1943

Mihail Velici, m. p.,
controlor.

Examinând acest cont am constatat, că este exact și în

COMITETUL

Romul Pop m. p.

Andrei Ghighiniță m. p.,
Aprobat în ședința plenară a

Pt. Președinte:
Dr. Gheorghe Moga m. p.,
vicepreședinte

M. F.	P A S I V A	Lei	b	Lei	b.
	Report			10.913.763	—
102	Fund. „Balomireană”			7.719	—
104	„Anonimă Dobâca”			7.436	—
106	„Nicolae Opincariu”			7.224	—
108	„Emilia D. Bașiotă”			6.958	—
110	„Ioan Oncescu”			12.078	—
112	„Gregoriu Bozacu”			6.765	—
114	„Radu M. Răureanu”			6.299	—
116	„Stipendiștilor Asociațiunii”			26.044	—
118	„Ioan Simu”			5.885	—
120	„Despărțăm. Timișoara”			3.339	—
122	„I. Cav. Pușcariu”			5.025	—
124	„Dimitrie Birăușiu”			4.879	—
126	„Simion Stoica”			131.328	—
128	„Internatului Petran”			2.674	—
130	„Gregoriu Hangea”			2.014	—
132	„Dr. L. Bran de Lémény”			1.987	—
134	„Desp. Torac”			537	—
136	„Familia D. Moldovan”			3.400	—
138	„Iulia Pop”			80.927	—
140	„Nicolae Rusu”			1.306.406	—
142	„Dr. Aurel Novacu”			427.333	—
144	„Dr. Aurel Oprea”			293.732	—
146	„Dr. Iuliu Chiciu”			232.390	—
148	„Dr. C. Păcurariu Bianu”			522.442	—
150	„Daniel Monasterianu”			497.964	—
152	„Dimitrie Bălănescu”			101.988	—
154	„Tereza Pipoș”			42.980	—
156	„Cult. And. Bârseanu”			205.811	—
158	„Petru Mureșanu”			154.998	—
160	„Ioan Rusu”			141.754	—
162	„Ioan Olteanu”			118.416	—
164	„Gregoriu Sândeian”			31.226	—
166	„Ioan Petran”			3.763.138	—
168	„I. Bădilă Moldovan”			701.696	—
170	Garajii			199.380	—
172	Albina „Cto separată”			63.000	—
174	Albina „Fund. Bădilă Moldovan”			245.000	—
254	Fond. „Ministerul Propagandei”			1.782.339	—
248	Asociațiunea „Foiaș Poporului”			234.234	—
176	Diversi debitori			2.076.071	—
	Total			24.383.237	

Ioan Isailă m. p.,
contabil

consonanță cu cărțile de contabilitate, purtate corect.

DE CENZORI:

Ioan Sântu m. p.

Comitetului Central, ținută la 2 Septembrie 1944.

Nicolae Băilă m. p.,
secretar

Anexa I. b)

Venituri și Cheltuieli

M.F.	CHELTUIELI	Bugetat				Cheltuit			
		Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b
	I „Fond general disponibil“								
220	„Biblioteca Centrală pentru cumpărarea de cărți și pentru compactarea ziarelor și revistelor“	100.000				353.161			
246	„Muzeul Central“	50.000				180.212			
222	„Biblioteca Poporală“ și calendarul „Astrei“	350.000				1803 240			
212	Revista „Transilvania“	378.000		878.000		891.843		3.228.456	
	<i>Conservarea realităților :</i>								
216	Impozite către stat	332.000				333.324			
„	Taxe comunale și taxe pentru apă, hornar, asigurări și Of. Asig. Soc.	240.000				409.818			
234	Reparaturi	40.000				55.734			
228	Incălzit	50.000				105.083			
242	Luminat	50.000		712.000		63.942		967.901	
	<i>Cheltuieli de administrare</i>								
232	Salarul și chiria pt. 11 angajați	1072.000				1.475.792			
236	Cheltuieli de birou	80.000				144.154			
226	Ajutoare pentru despărțăminte și cheltuieli de propagandă	200.000		1352.000		227.337		1.847.283	
	<i>Fondul „Patronal de pensuni“</i>								
230	Contribuțiunea statutară a „Asociațiunii pentru augmentarea acestui fond“			54.000				73.560	
	Transport			2996.000				6117.200	

la 31 Decembrie 1943

M.F.	VENITURI	B u g e t a t				I n c a s a t			
		Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b
	I. „Fond general disponibil”								
24o	Dobânzi după efecte	32.000				48.954			
238	Dobânzi după depuneri	10.000		42.000		22.027		70.981	
	<i>Publicații</i>								
222	Incasări din vânzarea broșurilor din „Biblioteca populară” și a calendarului	88.000				559.941			
212	Incasări de abonamente la revista „Transilvania”	150.000		238.000		167.713		727.654	
	<i>Subvenții</i>								
214	Subvenții dela Stat pentru revista „Transilvania”	150.000							
"	Subvenții dela Stat pentru scopurile „Astrei”	100.000				800.000			
"	Subvenții și ajutoare dela diferite instituțiuni și particulari	650.000		900.000		1.806.295		2.606.295	
	<i>Diverse</i>								
218	Chirii	1270.000				1.342.827			
216	Incasări dela chiriași în contul contribuțiunilor	301.000				417.153			
258	Taxe de administrare	280.000				335.842			
22o	Incasări dela împrumutătorii de cărți din „Biblioteca Centrală pentru compactare”	20.000				21.652			
	Transport	1871.000		1180.000		2117.474		3404.930	

M.F.	CHELTUELI	B u g e t a t				C h e l t u i t			
		Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b
	Report			2996.000					6117.200
	Diverse								
230	Pentru înzestrarea fondurilor și fundațiilor cari au investit bani în casa din str. Șaguna Nr. 8	236.000				224.244			
	Pentru amortizarea sobelor și reparațiilor efectuate la clă- direa internatului	76.000				76.000			
	Fond pentru deschideri de cre- dite extraordinare neprevăzute	173.000		485.000		265.241		565.485	
	II. Fondul „General inalienabil“								
6	Taxe de membri fondatori și pe viață			30.000				241.457	
	Total			3511.000				6924142	

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sibiu, la 31

Dr. Mihail Velicu m. p.,
controlor

Examinând acest cont, am constatat că este exact

C O M I T E T U L

Romul Pop m. p.

Aprobat în ședința plenară a Comitetului

Pt. Președinte:
Dr. Gheorghe Moga m. p.,
vicepreședinte

M.F.	VENITURI	B u g e t a t				I n c a s a t			
		Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b
	Report	1871.000		1180.000		2.117.474		3404.930	
224	Venituri extraordinare, din contribuția contractuală a închirierii „Internatului” pentru amortizarea conductei de gaz, cinematografe, răscumpărări de felicitări, etc.	50.000				37.755			
		380.000		2301.000		805.121		2960.350	
178	Report din anul 1942							317.405	
	Deficit								
	II. Fondul „General inalienabil“								
6	Taxe de membri fondatori și pe viață			30.000				241.457	
	Total			3511 000				6924 142	

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Decembrie 1943

Ioan Isailă m. p.,
contabil

și în consonanță cu cărțile de contabilitate, purtate corect.

D E C E N Z O R I :

Andrelu Ghighilă m. p.

Ioan Sântu m. p.

Central, ținută la 7 Octombrie 1944

Nicolae Băilă m. p.,
secretar

T A B L O U L

efectelor Fondurilor „General inalienabil” și „General disponibil” la 31 Decembrie 1943

Fondul „General inalienabil” :

706 acții „Albina”, Sibiu, 353 pe cursul de Lei 500 și 353 pe cursul de Lei 550.—	Lei 370.650.—
1 rentă de nominal Lei 1000.— „Imprumut Intern de Consolidare 3% din 1935” înregistrată cu	500.—
6 rente în nominal Lei 300.000.— „Imprumut Intern de Consolidare 3% din 1935”, înregistrat cu v. n.	300.000.—
2 rente a Lei 1000.— nominal „Emisiune pentru despăgubiri din Conversiune 4½% din 1936” Nominal Lei 200.000.— „Imprumutul Reîntregirii 4½% din 1941” înreg. pe cursul de emisiune de Lei	2.000.— 180.000.—
	Total . 853.150.—

Fondul „General disponibil”

21 rente în nominal Lei 52.000.— „Renta Improprietăririi 5% din 1922”, înregistrată cu prețul de cumpărare de	19.400.—
20 rente în nominal Lei 250.500.— „Imprumut Intern de Consolidare 3% din 1935”, înregistrat cu	250.500.—
5 rente în nominal Lei 10.000.— „Imprumut de înzestrare a Țării 4½% din 1934”, înregistrat cu prețul de cumpărare de	7.182.—
10 acții „Banca Agrară” din Cluj, de nominal Lei 1000 înregistrate pe cursul de 300.—	3.000.—

317 acții „Banca Centrală“, Cluj, de nominal Lei 250 înregistrate cu	Lei 58.112'—
3 acții „Banca Românească“, București, de nominal Lei 500, înregistrate cu	1.501'—
12 acții „Banca Victoria“, Arad, de nominal Lei 500 înregistrate cu nominalul de	6.000'—
2 acții „Banca Română“, Dumbrăveni, a Lei 500'— nominal Lei	1.000'—
6 acții „Banca Concordia“, Uzdin, de nominal Lei 50, înregistrate cu Lei 1'—	6.—
2 acții „Banca Coroana“, Cluj, de nominal Lei 500 înregistrate cu Lei 100'—	200'—
100 acții „Banca Făgețeană“, Făget, de nominal Lei 100, înregistrate cu Lei 50'—	5.000'—
60 acții Soc. „Forestiera“, Cluj, de nominal Lei 200, înregistrate cu Lei 250'—	15.000'—
1 acție „Banca Minerva“, Beclean, de nominal Lei 500, înregistrată cu Lei 250'—	250'—
21 acții „Banca Sătmăreana“, Seini, de nominal Lei 100, înregistrate cu Lei 5.—	105'—
9 acții „Banca Someșana“, Dej, de nominal Lei 200, înregistrate cu Lei 77,77'—	700 —
1 acție „Concordia“, Sibiu, de nominal Cor. 200'—	—'—
2 acții „Banca Hondoleana“, Hondol, de nominal Cor. 30'—	—'—
1 acție „Antheil Schein an dem Gründungsfonde des Ausstellungsgebäudes und Gesellschaftshauses Sibiu“ a nominal Fl. 100'—	—'—
4 acții „Abrudbányai tákp. r. t.“, Abrud, de Fl. 50'—	—'—
1 acție „Nagyváradai vaskohi“, a Fl. 100'—	—'—
1 acție „Szatmárnagybányai“ a Fl. 100'—	—'—
„Imprumut de războiu ungar“, de Cor. 3550'—	—'—

Total . 367.956'—

Optări de titluri:
Fondul „General disponibil”

1 titlu provizor de 1.500.— acțiuni și 1 de 250 acțiuni „Astra Cinegrafică”, Sibiu, a nominal Lei 1.000.— pe cursul de Lei 1.—	1.750.—
1 titlu provizor „Banca Românească”, București de nominal Lei	500.—
	<hr/>
	Total . 2.250.—
	<hr/>

Sibiu, la 31 Decembrie 1943.

Ioan Isală m. p.
contabil

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Onorată Adunare Generală,

Ne luăm voie a Vă prezenta în alăturare „Bilanțul” „Tipografiei Asociațiunii” și contul de „Venituri și Cheltuieli”; precum și Bilanțul „Foi Poporului” și contul de „Venituri și Cheltuieli”, pe anul 1943, împreună cu anexele însoțitoare, asupra cărora raportăm următoarele:

Pentru câștigarea de noi izvoare de venituri, în anul 1942 „Asociațiunea” a cumpărat o tipografie, care din luna Iulie 1943 a început să primească spre executare diferite comenzi.

Capitalul investit în mașini și material de tipar până la 31 Decembrie 1943 a fost de Lei 3.083.978.—, iar în hârtie Lei 6.989.512.— Cluj / Central University Library Cluj

Intrucât tipografia, în felul cum se prezenta la cumpărare nu putea fi pusă în funcțiune, „Astra” a trebuit să cheltuiască încă suma de Lei 478.047.— pentru repararea mașinilor, mobilierului și selecționarea materialului de tipar.

Valoarea comenzilor executate de tipografie în anul 1943 a fost de Lei 595.359.—

Tot în anul 1943 „Asociațiunea”, pentru intensificarea propagandei culturale, precum și pentru a pune la dispoziția popoului o gazetă bună, a început să tipărească din nou — ca organ propriu — ziarul „Foaia Poporului”.

Se înțelege că nu s'a putut câștiga din primele luni numărul de abonați necesari pentru ca „Foaia Poporului” să se poată susține din venituri proprii și astfel „Asociațiunea” a fost nevoită să pună la dispoziția acesteia, pentru acoperirea cheltuielilor Lei 1.324.205.—

Veniturile „Foi Poporului” din abonamente și reclame au fost în anul 1943 de Lei 565.579.

Terminând Vă rugăm:

Să aprobați conturile de încheiere „Bilanț” și „Venituri și Cheltuieli” amintite mai sus, verificate de Comitetul de Censori și să dați cuvenita descărcare pe anul de gestiune 1943.

Sibiu,, la 31 Decembrie 1943.

Pt. Președinte:

Dr. Gheorghe Moga m. p.,
vicepreședinte

Nicolae Băilă m. p.,
secretar

Ioan Isailă m. p.
contabil

BLANȚ GENERAL

al Tipografiei „Asociațiunii” pe anul 1943

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Anexa II. a

Bilanț General la

ACTIV	Lei		Lei	
	b		b	
1. Cassa			24.673	
2. Investitii:				
Mașini și material de tipar . . .	2.791.078			
Mobilier și unelte	292.900			
Hârtie	6.989.512		10.073.490	
3. Acontul „Astrei“ pentru instalarea tipografiei și aranjarea materialului			478 047	
Total			10.576.210	

BCU Cluj / Central University Library Cluj Sibiu, Ia

Dr. Mihail Velicu m. p.
controlor

Examinând acest cont, am constatat că este exact

COMITETUL

Romul Pop m. p. Andrei

Approbat în ședința plenară a comitetului

Pt președinte,
Dr. Gheorghe Moga m. p.
vicepreședinte

31 Decembrie 1943

PASIV	L e i	b	L e i	b
1. Fondul „Capitalul Tipografiei” .			2.000.000	
2. <i>Diverși creditori:</i>				
Imprumut în cont crt. la Banca Albina	3.273.000			
„Foaia Poporului”	261.956			
Fundațiunea „Bădilă Moldovan” .	49.600			
Imprumut acordat de „Asociațiune	4.990.168			
Avansuri	1.486		8.576.210	
Total			10.576.210	

31 Decembrie 1943 / Central University Library Cluj

Ioan Isailă m. p.
contabil

și în consonanță cu cărțile de contabilitate, purtate corect.

DE CENSORI

Ghiginiță m. p.   Ioan Sântu m. p.

central, ținută la 7 Octombrie 1944

Nicolae Băilă m. p.
secretar

Anexa II. b)

Venituri și Cheltuieli

Cheltuieli	Lei	b	Lei	b
1. Salarii			583.195	—
2. Dobânzi de cont-curent			106.835	—
3. Cheltuieli generale :				
Cerneluri și alte cheltuieli de întreținere	208.461	—		
Cheltuieli de birou	51.788	—		
Impozite pe salarii și Asig. Sociale	17.783	—		
Impozite și taxe către Stat	18.413	—		
Asigurarea inventarului	7.620	—		
Chirie	49.600	—		
Luminat	21.218	—		
Încălzit	8.493	—	383.376	—
Total			1.073.406	—

Sibiu, la

Dr. Mihail Veliclu m. p.,
controlor

Examinând acest cont, am constatat că este exact

COMITETUL

Romul Pop m. p.

Andrei

Aprobat în ședința plenară a Comitetului

Pt. Președinte :

Dr. Gheorghe Moga m. p.,
vicepreședinte

la 31 Decembrie 1943

Venituri	Lei	b	Lei	b
1. Venituri după comenzi			595.359	
2. Acontul „Astrei“ pentru instalarea tipografiei și aranjarea materialului			478.047	
Total			1.073.406	

31 Decembrie 1943

Ioan Isailă m. p.,
contabil

și în consonanță cu cărțile de contabilitate, purtate corect

DE CENZORI:

Ghiginiță m. p.

Ioan Sântu m. p.

Central finută la 7 Octombrie 1944

Nicolae Băilă m. p.,
secretar

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BILANȚ GENERAL

al ziarului «Foaia Poporului» pe anul 1945

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Anexa III. a)

Bilanț General la

ACTIV	L e i	b.	L e i	b.
1. Casa			47.366	—
2. Mobilier			4.239	—
3. <i>Diversi debitori:</i>				
Tipografia „Asociațiunii” . . .	261.956	—		
Asociațiunea	239.234	—	501.190	—
3. Acontul „Astrei” pentru acoperirea cheltuielilor de lansare a foii . .			1.324.205	—
Total			1.877.000	—

Sibiu, la 31 Decembrie 1943

Dr. Mihail Veliciu m. p.,
controlor

Examinând acest cont, am constatat că este exact și în

COMITETUL

Romul Pop m. p.

Andrieu

Aprobat în ședința plenară a

Pt. Președinte:
Dr. Gheorghe Moga m. p.,
vicepreședinte

31 Decembrie 1943

PASIV	Lei	b.	Lei	b.
1. Diversi creditori:				
Imprumut în cont curent la Banca „Albina“ Sibiu			1.877.000	
Total			1.877.000	

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ioan Isailă m. p.
contabil

consonanță cu cărțile de contabilitate, purtate corect

DE CENSORI:

Ghighiniță m. p.,

Ioan Sântu m. p.,

Comitetului Central ținută la 7 Octombrie 1944

Nicolae Băilă m. p.,
secretar

Anexa III. b)

Venituri și Cheltuieli

CHELTUIELI	Lei	b	Lei	b
1. Cheltuieli de tipărire a foil și hârtia			1.187.560	
2. Salarii			395.772	
3. Dobânzi de cont curent			48.106	
4. Comisioane după achiziții de reclame			54.155	
5. <u>Cheltuieli generale:</u>				
Cheltuieli de expediție	134.258			
Cheltuieli de birou	41.505			
Impozite pe salarii și Asig. Sociale	28.428		204.191	
Total			1.889.784	

Sibiu, la 31 Decembrie 1943

Dr Mihail Velciu m. p.,
controlor

Examinând acest cont, am constatat că este exact și în

COMITETUL

Romul Pop m. p.

Andrei

Aprobat în ședința plenară a

Pt. Președinte :
Dr. Gheorghe Moga m. p.,
vicepreședinte

la 31 Decembrie 1943

VENITURI	Lei	b	L e i	b
1. Venituri după abonamente și reclame			565.579	—
2. Acontul „Astrei“ pentru acoperirea cheltuielilor de lansare a foii . .			1.324.205	—
Total			1.889.784	—

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ioan Isailă m. p.
contabil

consonanță cu cărțile de contabilitate, purtate corect

DE CENSORI:

Ghighiniță m. p.

Ioan Sântu m. p.

Comitetului Central finută la 7 Octomvrie 1944

Nicolae Băilă m. p.
secretar

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Onorată adunare generală,

Avem onoare a Vă prezenta, în alăturare, câte un proiect de buget pe anul 1945 și anume:

- a) pentru „Asociațiune” și
- b) pentru fundațiunile administrate de „Asociațiune”.

Proiectul de buget pentru „Asociațiune” pe anul 1945, s'a întocmit ca și în anii trecuți, cu multă precauțiune, ținând cont la bugetarea veniturilor de încasăările reale ale „Astrei”, mai adăugând ca subvenții și ajutoare suma ce se speră că se va realiza.

Veniturile prevăzute pentru „Asociațiune” pe anul 1945, în sumă de Lei 6.244.700.— au un total mai mare cu Lei 1.294.700.—, față de veniturile bugetate pe anul 1944 de Lei 4.950.000.—. Sporurile cele mai mari de venituri sunt la articolii bugetari „Biblioteca populară”, „Subvenții” și „Venituri extraordinare”, în urma prevederii la acest articol de rebonificări la hârtie.

În cadrul veniturilor sau prevăzut la cheltuieli sumele necesare pentru funcționarea „Asociațiunii”.

În ce privește proiectul de buget pentru fundațiunile administrate de „Asociațiune” pe anul 1945, aceasta se urcă la Lei 851.574.—, mai mare cu Lei 55.899.—, decât cel pe anul 1944 de Lei 795.675.—.

Burse și ajutoare pe anul 1945, s'au prevăzut la fundațiunile: „M. Albon”; „I. Bădilă-Moldovan”; „A. Bârseanu”; „D. Bălănescu”; „Dr. I. Chicin”; „D. Monasterianu”; „Dr. A. Novacu”; „P. Mureșan”; „I. Olteanu”; „Dr. C. Păcurariu-Bianu”; „Ioan Petran”; „Julia Pop”; „M. Sale Regelui Ferdinand I”; „I. Rusu”, Brad și „N. Rusu”, Poiana de Arieș. Suma bugetată, urmând a se distribui ca burse și premii literare în anul 1945, e de Lei 192.080.—.

In încheiere rugăm Onor. Adunare Generală să binevoiască
a aproba aceste două proiecte de buget pe anul 1945.

Sibiu, la 23 August 1944.

Pt. Președinte:
Dr. Gheorghe Moga m. p.,
vicepreședinte

Nicolae Băllă m. p.,
secretar

Ioan Isaliă m. p.,
contabil

PROIECT DE BUGET
pentru «Asociațiune» pe anul 1945

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Anexa 4. a)

Proiect de buget pentru

CHELTUIELI	Lei	b.	Lei	b.
I. Fondul „General disponibil“				
Biblioteca centrală pentru compactarea ziarelor și revistelor și pentru cumpărarea de cărți	100 000	—		
Muzeul central	50.000	—		
„Biblioteca populară“ și calendarul „Astrei“	1.051.300	—		
Revista „Transilvania“	781.500	—	1.982.800	—
<i>Conservarea realităților :</i>				
Impozite către Stat	317.000	—		
Taxe comunale și taxe pentru apă, hornar, asigurări și Casa Asigurărilor Sociale	638.000	—		
Reparaturi	60.000	—		
Incălzit	106.000	—		
Luminat	64.000	—	1.185.000	—
<i>Cheltuieli de administrare :</i>				
Salarii și bani de chirie pentru 10 angajați	2.093.000	—		
Cheltuieli de birou	145.000	—		
Cheltuieli de propagandă	10.000	—		
Ajutoare pentru despărțăminte	50.000	—	2.298.000	—
<i>Fondul „Patronal de pensuni“ :</i>				
Contribuțiunea statutară a „Asociațiunii“ pentru augmentarea acestui fond				
<i>Diverse :</i>				
Pentru înzestrarea fondurilor și fundațiilor cari au investit bani în casa din str. Șaguna Nr. 8	219.700	—		
Pentru amortizarea sobelor și reparațiilor efectuate la clădirea internatului	76.000	—	295.700	—
Transport	295.700	—	5.539.800	—

„Asociațiune” pe anul 1945

VENITURI	Lei	b.	Lei	b.
I. Fondul „General disponibil”:				
Dobânzi după efecte	48.000		58.000	
Dobânzi după depuneri	10.000			
<i>Publicații:</i>				
Incasări din vânzarea broșurilor din „Biblioteca populară” și a calen- darului	550.000		715.000	
Incasări din abonamente la revista „Transilvania”	165.000			
<i>Subvenții:</i>				
Subvenții și ajutoare dela Stat și dela diferite instituțiuni și particulari . .			2.600.000	
<i>Diverse:</i>				
Chirii	1.400.000		2.671.700	
Incasări dela chiriși în contul contri- buțiunilor	379.000			
Taxe de administrare	335.000			
Incasări dela împrumutătorii de cărți din „Biblioteca centrală” pentru com- pactare	21.000			
Venituri extraordinare	536.700			
Report din anul 1944				
II. Fond. „General inalienabil”				
Taxe de membri fondatori și pe viață			200.000	
Transport			6.244.700	

CHELTUIELI	Lei	b.	Lei	b.
Report	295.700	—	5.339.800	—
Pentru cheltuieli neprevăzute, extraordinare	46.500	—		
Fond pentru deschideri de credite extraordinare	162.700	—	504.900	—
II. Fond. „General inalienabil“				
Taxe de membri fondatori și pe viață			200.000	—
Total			6.244.700	—

Sibiu, la

Dr. Mihail Veliclu m. p.,
controlor

COMISIA

Dr. Liviu Ionașiu m. p.

Victor Aron m. p.

Aprobat în ședința plenară a comitetului

Pt. Președinte:
Dr. Gheorghe Moga m. p.,
vicepreședinte

VENITURI	Lei	b.	Lei	b.
Report			6.244.700	
Total			6.244.700	

23 August 1944.

Ioan Isailă m. p.,
contabil

BCU Cluj / Central University Library Cluj

FINANCIARĂ:

Emilian Cloran m. p.

Dr. Mihail Velicu m. p.

central, ținută la 7 Octombrie 1944

Nicolae Băilă m. p.,
secretar

Proiect de buget pe anul 1945 pentru

CHELTUIELI	Lei	b.	Lei	b.
<i>Fundațiunea „Mihail Albon“ :</i>				
Taxă de administrare	717	—		
Burse	1.380	—		
Capitalizare	463	—	2.560	—
<i>Fundațiunea „Dr. Gh. Anca“ :</i>				
Taxă de administrare	356	—		
Capitalizare	914	—	1.270	—
<i>Fundațiunea Ioana Bădilă și Iohana Moldovan n. Fărcaș „Intru memoria lui Dintriu Moldovan“</i>				
Taxă de administrare	137.245	—		
Reparațiuni la casa din Sibiu, Str. A. Iancu Nr. 9	39.915	—		
Burse	40.000	—		
Capitalizare	40.000	—		
Impozite și taxe comunale	233.000	—	490.160	—
<i>Fundațiunea studiosului de a V-a cl. gimn. Emiliu Dionisiu Baștota Motiu Dembul din Abrud</i>				
Taxă de administrare	39	—		
Capitalizare	101	—	140	—
<i>Fundațiunea Andrei Bârseanu</i>				
Taxă de administrare	2.192	—		
Ajutor pentru Biblioteca Poporală	4.000	—		
Capitalizare	1.638	—	7.830	—
<i>Fundațiunea Dimitrie Bălănescu</i>				
Taxă de administrare	1.380	—		
Burse	3.200	—		
Capitalizare	350	—	4.930	—
Transport			506.890	—

fundatiunile administrate de „Asociațiune“

VENITURI	Lei	b.	Lei	b.
<i>Fundațiunea „Mihail Albon“:</i>				
Dobânzi după efecte	1.500	—		
Dobânzi după depuneri	1.060	—	2.560	
<i>Fundațiunea „Dr. Gh. Anca“:</i>				
Dobânzi după efecte	1.050	—		
Dobânzi după depuneri	220	—	1.270	
<i>Fundațiunea Ioana Bădilă și Iohana Moldovan n. Fărcăș „Întru memoria lui Dimitrie Moldovan“</i>				
Dobânzi după efecte	18.200	—		
Dobânzi după depuneri	1.000	—		
Chirii	470.960	—	490.160	
<i>Fundațiunea studiosului de a V-a cl. gimn. Emilu Dionisiu Bașiofa Motiu Dembul din Abrud</i>				
Dobânzi după depuneri		—	140	
<i>Fundațiunea Andrei Bârseanu</i>				
Dobânzi după efecte	5.780	—		
Dobânzi după depuneri	2.050	—	7.830	
<i>Fundațiunea Dimitrie Bălănescu</i>				
Dobânzi după efecte	3.960	—		
Dobânzi după depuneri	970	—	4.930	
Transport			506.890	

CHeltuIELI	Lei	b.	Lei	b
Report			506.890	—
<i>Fundațiunea Andrei Boboroni</i>				
Taxă de administrare	580	—		
Capitalizare	1.490	—	2.070	—
<i>Fundațiunea Gh. Boeriu din Vad</i>				
Taxă de administrare	378	—		
Capitalizare	972	—	1.350	—
<i>Fundațiunea Adam Buda</i>				
Taxă de administrare	106	—		
Capitalizare	274	—	380	—
<i>Fundațiunea Gregoria Bozacu</i>				
Taxă de administrare	48	—		
Capitalizare	122	—	170	—
<i>Fundațiunea Balomireană</i>				
Taxă de administrare	42	—		
Capitalizare	108	—	150	—
<i>Fundațiunea Dimitrie Birăușiu</i>				
Taxă de administrare	28	—		
Capitalizare	72	—	100	—
<i>Fundațiunea Dr. Iuliu Chicin</i>				
Taxă de administrare	4.144	—		
Burse	8.000	—		
Capitalizare	2.656	—	14.800	—
<i>Fundațiunea Anonimă Dobâca</i>				
Taxă de administrare	42	—		
Capitalizare	108	—	150	—
Transport			526.060	—

VENITURI	Lei	b.	Lei	b.
Report			506.890	
<i>Fundațiunea Andrei Boboroni</i>				
Dobânzi după efecte	1.800			
Dobânzi după depuneri	270		2.070	
<i>Fundațiunea Gh. Boeriu din Vad</i>				
Dobânzi după efecte	1.260			
Dobânzi după depuneri	90		1.350	
<i>Fundațiunea Adam Buda</i>				
Dobânzi după efecte	170			
Dobânzi după depuneri	210		380	
<i>Fundațiunea Gregoriu Bozacu</i>				
Dobânzi după efecte	50			
Dobânzi după depuneri	120		170	
<i>Fundațiunea Balomireană</i>				
Dobânzi după depuneri			150	
<i>Fundațiunea Dimitrie Birăuțiu</i>				
Dobânzi după depuneri			100	
<i>Fundațiunea Dr. Iuliu Chicin</i>				
Dobânzi după efecte	14.760			
Dobânzi după depuneri	40		14.800	
<i>Fundațiunea Anonimă Dobâca</i>				
Dobânzi după depuneri			150	
Transport			526.060	

CHELTUIELI	Lei	b.	Lei	b.
Report			526.060	
<i>Fundațiunea George Ellep</i>				
Taxă de administrare	—	—		
Capitalizare	—	—		
<i>Fundațiunea Gregoriu Forro</i>				
Taxă de administrare	123			
Capitalizare	317		440	
<i>Fundațiunea Ioan Gallianu</i>				
Taxă de administrare	42			
Capitalizare	108		150	
<i>Fundațiunea Gregoriu Hangea</i>				
Taxă de administrare	11			
Capitalizare	29		40	
<i>Fundațiunea Avram Iancu</i>				
Taxă de administrare	560			
Capitalizare	1.440		2.000	
<i>Fundațiunea Ioan Iancu</i>				
Taxă de administrare	115			
Capitalizare	295		410	
<i>Fundațiunea comerciantului Nicolae Marinovici senior din Reghinul săsesc</i>				
Taxă de administrare	104			
Capitalizare	266		370	
<i>Fundațiunea Dr. Ioan Moga și soția Ana n. Bologa</i>				
Taxă de administrare	95			
Capitalizare	245		340	
Transport			529.810	

VENITURI	Lei	b.	Lei	b.
Report			526.060	
<i>Fundațiunea George Filep</i>				
Dobânzi după efecte	—	—		
Dobânzi după depuneri	—	—		
<i>Fundațiunea Gregoriu Forro</i>				
Dobânzi după efecte	220			
Dobânzi după depuneri	220		440	
<i>Fundațiunea Ioan Gallianu</i>				
Dobânzi după depuneri			150	
<i>Fundațiunea Gregoriu Hangea</i>				
Dobânzi după depuneri			40	
<i>Fundațiunea Avram Iancu</i>				
Dobânzi după efecte	1.740			
Dobânzi după depuneri	260		2.000	
<i>Fundațiunea Ioan Iancu</i>				
Dobânzi după efecte	180			
Dobânzi după depuneri	230		410	
<i>Fundațiunea comerciantului Nicolae Marinovici senior din Reșchinul sășesc</i>				
Dobânzi după efecte	180			
Dobânzi după depuneri	190		370	
<i>Fundațiunea Dr. Ioan Moga și soția Ana n. Bologa</i>				
Dobânzi după efecte	130			
Dobânzi după depuneri	210		340	
Transport			529.810	

CHELTUIELI	Lei	b.	Lei	b.
Report			529.810	
<i>Fundațiunea soților Ninița și Daniel I. Monasterianu</i>				
Taxă de administrare	7.213	—		
Burse și ajutoare	17.000	—		
Capitalizare	1.547	—	25.760	
<i>Fundațiunea Sidonia Munteanu</i>				
Taxă de administrare	714	—		
Capitalizare	1.836	—	2.550	
<i>Fundațiunea Petru Mureșianu</i>				
Taxă de administrare	2.671	—		
Burse	6.000	—		
Capitalizare	869	—	9.540	
<i>Fundațiunea Andrei Mureșianu</i>				
Taxă de administrare	370	—		
Capitalizare	950	—	1.320	
<i>Fundațiunea Dr. Ioan Nichita</i>				
Taxă de administrare	720	—		
Capitalizare	1.850	—	2.570	
<i>Fundațiunea Dr. Aurel Novacu</i>				
Taxă de administrare	3.780	—		
Burse	8.000	—		
Capitalizare	1.720	—	13.500	
<i>Fundațiunea Ioan Olteanu</i>				
Taxă de administrare	1.554	—		
Burse	2.000	—		
Capitalizare	1.996	—	5.550	
Transport			590.600	

VENITURI	Lei	b.	Lei	b.
Report			529.810	
<i>Fundațiunea soților Nița și Daniel I. Monasterianu</i>				
Dobânzi după efecte	2.200	—		
Dobânzi după depuneri	23.560	—	25.760	
<i>Fundațiunea Sidonia Munteanu</i>				
Dobânzi după efecte	2.100	—		
Dobânzi după depuneri	450	—	2.550	
<i>Fundațiunea Petru Mureșianu</i>				
Dobânzi după efecte	8.980	—		
Dobânzi după depuneri	560	—	9.540	
<i>Fundațiunea Andrei Mureșianu</i>				
Dobânzi după efecte	1.100	—		
Dobânzi după depuneri	220	—	1.320	
<i>Fundațiunea Dr. Ioan Nițita</i>				
Dobânzi după efecte	2.570	—		
Dobânzi după depuneri	—	—	2.570	
<i>Fundațiunea Dr. Aurel Novacu</i>				
Dobânzi după efecte	10.280	—		
Dobânzi după depuneri	3.220	—	13.500	
<i>Fundațiunea Ioan Olteanu</i>				
Dobânzi după efecte	4.890	—		
Dobânzi după depuneri	660	—	5.550	
Transport			590.600	

CHELTUIELI	Lei	b.	Lei	b.
Report			590.600	—
<i>Fundațiunea Nicolae Opincaru</i>				
Taxă de administrare	39	—		
Capitalizare	101	—	140	
<i>Fundațiunea Dr. Aurel Oprea</i>				
Taxă de administrare	2.072	—		
Capitalizare	5.328	—	7.400	—
<i>Fundațiunea Ioan Oncescu</i>				
Taxă de administrare	106	—		
Capitalizare	274	—	380	—
<i>Fundațiunea Ioan Popp Maior</i>				
Taxă de administrare	104	—		
Capitalizare	266	—	370	—
<i>Fundațiunea Iulia Pop</i>				
Taxă de administrare	694	—		
Burse	1.300	—		
Capitalizare	486	—	2.480	—
<i>Fundațiunea Tereza Pipoș</i>				
Taxă de administrare	361	—		
Capitalizare	929	—	1.290	—
<i>Fundațiunea Dr. C. Păcurariu Bianu</i>				
Taxă de administrare	7.188	—		
Burse	7.000	—		
Premii literare	7.000	—		
Capitalizare	4.482	—	25.670	—
<i>Fundațiunea Radu R. Răureanu</i>				
Taxă de administrare	34	—		
Capitalizare	86	—	120	—
Transport			628.450	—

VENITURI	Lei	b.	Lei	b.
Report			590.600	
<i>Fundațiunea Nicolae Opincaru</i>				
Dobânzi după efecte	—	—		
Dobânzi după depuneri	140		140	
<i>Fundațiunea Dr. Aurel Oprea</i>				
Dobânzi după efecte	7.300			
Dobânzi după depuneri	100		7.400	
<i>Fundațiunea Ioan Oncescu</i>				
Dobânzi după efecte	290			
Dobânzi după depuneri	90		380	
<i>Fundațiunea Ioan Popp Maior</i>				
Dobânzi după efecte	180			
Dobânzi după depuneri	190		370	
<i>Fundațiunea Iulia Pop</i>				
Dobânzi după efecte	1 180			
Dobânzi după depuneri	1.300		2.480	
<i>Fundațiunea Tereza Pipoș</i>				
Dobânzi după depuneri			1.290	
<i>Fundațiunea Dr. C. Păcurariu Bianu</i>				
Dobânzi după efecte	22.000			
Dobânzi după depuneri	3.670		25.670	
<i>Fundațiunea Radu R. Răureanu</i>				
Dobânzi după depuneri			120	
Transport			628.450	

CHELTUIELI	Lei	b.	Lei	b.
Report			628.450	
<i>Fundațiunea Ioan Petran</i>				
Taxă de administrare	47.107	—		
Burse	60.000	—		
Capitalizare	61.133	—	168.240	
<i>Fundațiunea M. S. Regelui Ferdinand I. al României</i>				
Taxă de administrare	1.326	—		
Burse	2.800	—		
Capitalizare	724	—	4.850	
<i>Fundațiunea Ioan și Zinca Roman</i>				
Taxă de administrare	90	—		
Capitalizare	230	—	320	
<i>Fundațiunea Ioan Rusu medic și soția sa Catalina</i>				
Taxă de administrare	2.461	—		
Burse	4.400	—		
Capitalizare	1.929	—	8.790	
<i>Fundațiunea N. Rusu și soția sa Cornelia Man din Poiana de Arieș</i>				
Taxă de administrare	10.472	—		
Burse	20.000	—		
Capitalizare	6.928	—	37.400	
<i>Fundațiunea Dr. Gregoriu Sândeian</i>				
Taxă de administrare	305	—		
Capitalizare	785	—	1.090	
Transport			849.140	

VENITURI	Lei	b.	Lei	b.
Report			628.450	
<i>Fundațiunea Ioan Petran</i>				
Dobânzi după efecte	11.480	—		
Dobânzi după depuneri	156.760	—	168.240	
<i>Fundațiunea M. S. Regelui Ferdinand I. al României</i>				
Dobânzi după efecte	2.200	—		
Dobânzi după depuneri	2.650	—	4.850	
<i>Fundațiunea Ioan și Zinca Roman</i>				
Dobânzi după efecte	90	—		
Dobânzi după depuneri	230	—	320	
<i>Fundațiunea Ioan Rusu medic și soția sa Catalina</i>				
Dobânzi după efecte	8.080	—		
Dobânzi după depuneri	710	—	8.790	
<i>Fundațiunea N. Rusu și soția sa Cornelia Man din Poiana de Arieș</i>				
Dobânzi după efecte	7.400	—		
Dobânzi după depuneri	30 000	—	37.400	
<i>Fundațiunea Dr. Gregoriu Sândeian</i>				
Dobânzi după efecte	840	—		
Dobânzi după depuneri	250	—	1.090	
Transport			849.140	

CHELTUIELI	Lei	b.	Lei	b.
Report			849.140	—
<i>Fundațiunea Teodor Sandul</i>				
Taxă de administrare	—	—		
Capitalizare	—	—	—	—
<i>Fundațiunea Ioan Simu</i>				
Taxă de administrare	31	—		
Capitalizare	79	—	110	—
<i>Fundațiunea Simeon și Leliția Stoica</i>				
Taxă de administrare	644	—		
Capitalizare	1.656	—	2.300	—
<i>Fundațiunea Demetriu Suciu</i>				
Taxă de administrare	7	—		
Capitalizare	17	—	24	—
Total			851.574	—

Sibiu, la 23 August 1943

Dr. Mihail Veliciu m. p.
controlor

COMISIA

Dr. Liviu Ionașiu m. p.   Victor Aron m. p.

Approbat în ședința plenară a Comitetului

Pt. Președinte:
Dr. Gheorghe Moga m. p.
vicepreședinte

VENITURI	Lei	b.	Lei	b.
Report			849.140	
<i>Fundațiunea Teodor Sandul</i>				
Dobânzi după efecte	—.—		—.—	
Dobânzi după depuneri	—.—		—.—	
<i>Fundațiunea Ioan Simu</i>				
Dobânzi după depuneri			110	
<i>Fundațiunea Simeon și Letiția Stoica</i>				
Dobânzi după efecte	—.—			
Dobânzi după depuneri	2.300		2.300	
<i>Fundațiunea Demetriu Suciu</i>				
Dobânzi după efecte	—.—			
Dobânzi după depuneri	24		24	
Total			851.574	

Ioan Isăilă m. p.
contabil

FINANCIARĂ:

Emilian Cloran m. p.

Dr. Mihail Velciu m. p.

Central, înțută la 7 Octomvrie 1944

Nicolae Băliță m. p.
secretar

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Onorată Adunare Generală,

Avem onoare a Vă prezenta în alăturare câte un proiect de buget pe anul 1945 pentru „Tipografia Asociațiunii și „Foia Poporului“.

Proiectul de buget pentru „Tipografia Asociațiunii“ s'a întocmit, ținând cont la bugetarea veniturilor de valoarea lucrărilor executate în primul semestru al anului 1944, prevăzând pe anul 1945 Lei 5.960.300.— precum și Lei 610.000.— beneficiu din desfacere de hârtie și rețineri dela angajați pentru impozite și taxe.

În cadrele prevederilor bugetare de venituri de Lei 6.570.300.— s'au prevăzut la cheltuieli sumele necesare pentru funcționarea tipografiei, precum și Lei 609.000.— ajutor acordat de tipografie „Foi Poporului“, mai rămânând un excedent de Lei 423.300.—

Proiectul de buget pentru „Foia Poporului“ pe anul 1945 a fost stabilit la un total de Lei 3.695.906.— atât la venituri cât și la cheltuieli.

Totalul veniturilor se compun din Lei 1.915.000.— încasări din abonamente, Lei 40.000.— din vânzări în comision, Lei 780.000.— venituri din anunțuri și reclame și Lei 960.906.— ca ajutoare diferite pentru susținerea foii.

Principalele cheltuieli sunt prevăzute pentru tipărirea foii, Lei 1.909.000.—, salarii Lei 880.450.— și hârtia Lei 330.000.—

În încheiere rugăm Onor. Adunare Generală să binevoiască a aproba și aceste două proiecte de buget pe anul 1945.

Sibiu, la 1 Septembrie 1944.

Pt. Președinte:
Dr. Gheorghe Moga m. p.,
vicepreședinte

Nicolae Băllă m. p.,
secretar

Ioan Isaliă m. p.,
contabil

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PROIECT DE BUGET
pentru Tipografia „Asociațiunii” pe anul 1945

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Anexa V.Proiect
al Tipografiei "Asocia

CHELTUIELI	Lei	b.	Lei	b.
1. Cheltuieli de administrație :				
Salarii	2.500.000	—		
Impozite pe venituri, salarii și Casa				
Asig. Sociale	550.000	—		
Chirie și contribuțiuni	48.000	—		
Cheltuieli de birou	90.000	—		
Încălzit	35.000	—		
Luminat și curent pentru mașini .	45.000	—	3.268.000	
2. Cheltuieli de întreținere :				
Dotarea fondului de amortizare .	330.000	—		
Asigurarea tipografiei contra focului				
și efracției	40.000	—		
Cerneluri și alte materiale consu-				
mabile	400.000	—	770.000	
3. Subvenții și ajutoare :				
Ajutor acordat pentru susținerea				
"Foi Poporului"			609.000	
4. Diverse :				
Hârtie folosită la lucrări diverse .	1.200.000	—		
Cheltuieli neprevăzute	300.000	—		
Beneficiu	423.300	—	1.923.300	
Total			6.570.300	

Sibiu, la 1 Septembrie 1944

Dr. Mihail Velciu m. p.,

controlor

COMISIA

Dr. Liviu Ionașiu m. p.

Emilian Cloran m. p.

Aprobat în ședința plenară a Comitetului

Pt. Președinte
Dr. Gh. Moga m. p.,
vicepreședinte

de buget

ționii» pe anul 1945

VENITURI	Lei	b.	Lei	b.
1. Venituri după execuții de lucrări:				
Tipărirea „Foi Poporului”	1.909.000	—		
Tipărirea a 5 broșuri din „Biblioteca Poporală” a „Astrei” și a calendarului	1.051.300	—		
Tipărirea de imprimare diferite . .	1.000.000	—		
Tipărirea a diferite cărți	2.000.000	—	5.960.300	—
2. Diverse:				
Beneficiu din desfacerea hârtiei . .	360.000	—		
Rețineri dela angajați pentru plata impozitelor pe salarii și cotizațiilor la Asigurări Sociale	250.000	—	610.000	—
Total			6.570.300	—

UCU Cluj / Central University Library Cluj

FINANCIARĂ:

Victor Aron m. p.   Dr. Mihail Veliclu m. p.

Central ținută la 7 Octomvrie 1944

Gheorghe Apolzan m. p.,
administrator

Nicolae Băilă m. p.,
secretar

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PROIECT DE BUGET

pentru ziarul "Foaia Poporului" pe anul 1945

Anexa VI.

Proiect
al ziarului săptămânal

VENITURI	Lei	b.	Lei	b.
1. Abonamente			1.915.000	—
2. Vânzare cu bucată			40.000	—
3. Inserate, anunțuri, apeluri, dări de seamă, mica publicitate, bilanțuri, etc.			780.000	—
4. Subvenții, ajutoare			960.906	—
Total			3.695.906	

Sibiu, la 1 Septembrie 1944

Dr. Mihail Velicu m. p.,
controlor

COMISIA

Dr. Liviu Ionașiu m. p.

Emilian Cioran m. p.

Aprobat în ședința plenară a Comitetului

Pt. Președinte
Dr. Gh. Moga m. p.,
vicepreședinte

de buget

„Foaia Poporului” pe anul 1945

CHELTUIELI	Lei	b.	Lei	b.
1. Tipar			1.909.000	
2. Hârtie			330.000	
3. Expediție			93.400	
4. Porto			42.900	
5. Comisioane			368.050	
6. Salarii			746.400	
7. Cheltuieli de administrație			80.900	
8. Impozite — Taxe			75.256	
8. Cheltuieli neprevăzute			50.000	
Total			3.695.906	

Petru Bortș m. p.,
administrator

FINANCIARĂ:

Victor Aron m. p.   **Dr. Mihail Veliclu** m. p.

Central ținută la 7 Octomvrie 1944.

Nicolae Băilă m. p.,
secretar

Anexa VII.

T A B L O U L

membrilor „Asociațiunii“ (despre al căror deces am primit știre)
decedați în anul 1943/44.

Membrii fondatori ai Casei Naționale :

1. Dr. Victor Corbul, medic colonel î. r. Sibiu.

Membrii fondatori ai „Asociațiunii“ :

1. Dr. Vasile Bologa, dir. lic. î. r. și membru în Comitetul central al „Asociațiunii“, Sibiu.
2. Dr. Andrei Micu, notar public, Făgăraș.
3. Alexe Odor, procurist î. r. al Băncii „Albina“ Sibiu.

Membrii pe viață :

1. Dr. N. Comșa, medic, președ. Comitetului de cenzori al „Asociațiunii“.
2. Dr. Gheorghe Măcelar, avocat, Sibiu.
3. Olimpia Morariu, soție de protopop, Dobra.
4. P. C. Sa. Dr. Euseblu Roșca, arhmandrit, Sibiu.

Membrii activi :

1. Dr. Gheorghe Proca, consilier mitr. î. r. și membru în comitetul de cenzori al „Asociațiunii“, Sibiu.

Anexa VIII.

Tabloul bursierilor „Asociațiunii“

pe anul 1943/44.

I. Din Fundațiunea „Regele Ferdinand I“ :

1. Briciu Dumitru, ucenic tipograf, Sibiu . Lei 2.000.—

II. Din Fundațiunea „Bădilă Moldovan“ :

1. Rusanda Ioan, stud. Fac. Med. an. IV. Sibiu, Lei 10.000.—
2. Pop Ioan, stud. Fac. Fil. an. III. Sibiu, . „ 10.000.—
3. Sasu Constanța, stud. Fac. Med. an. II. Sibiu, „ 10.000.—
4. Munteanu Iov, stud. Fac. Med. an. I. Sibiu, „ 10.000.—
5. Opreș Sever, Șc. Politehnică an. I. Timișoara, „ 10.000.—

III. Din Fundațiunea „Dimitrie Bălănescu“ :

1. Roman Ioan, elev cl. VII. Lic. Com. Sibiu, Lei 2.500.—

IV. Din Fundațiunea „Daniel Monasterianu“ :

1. Rusu Pompeiu, stud. an. I. Fac. Agron.
Timișoara . . . . . Lei 3.000.—

V. Din Fundațiunea „Petre Mureșan“ :

1. Muntean Eugen, stud. an. III. Acad. Teol.
Sibiu, ... Lei 3.500.—
2. State Nicolae, elev cl. IV. Șc. Tehn. Ind. Sibiu, „ 1.500.—

VI. Din Fundațiunea „Dr. Aurel Novac“ :

1. Pavel Popo, ucenic librar, Sibiu, . . . Lei 1.000.—
2. Tălmăciuc Vasile, ucenic lăcătuș, Sibiu, „ 1.000.—
3. Folea Aurel, ucenic tipograf Blaj, . . . „ 1.000.—

VII. Din Fundațiunea „Dr. Păcurariu-Bianu“ :

1. Șomlea Ersilia, elevă cl. II. Lic. Com. Blaj, Lei 3.000.—
2. Rusu Aurel, elev, cl. VIII. Lic. Com. Săliște, „ 2.000.—

Total Lei 70.500.—

Transport Lei 70.500.—

VIII. Din Fundațiunea „Ioan Petran“ :

1. VasIU Eugen, stud. an. I. Fac. Med. Sibiu,	Lei 10.000.—
2. Bordean Cornel, stud. an. I. Fac. Med. Sibiu, „	10.000.—
3. Hulea Marius, stud. an. I. Fac. Med. Sibiu, „	10.000.—
4. Moga Gabriela, cl. VII. Lic. Ind. Sibiu, . . .	2.000.—
5. Anghel Ioan, cl. VI. Șc. Tehn. Ind. Sibiu, „	2.000.—
6. Bogățeanu Gh. cl. VI. Șc. Tehn. Ind. Sibiu. „	2.000.—
7. Bilian Leonte, cl. III. Șc. Tehn. Ind. Sibiu, „	2.000.—
8. Butilă Nicolae, cl. III. Șc. Tehn. Ind. Sibiu, „	2.000.—
9. Morariu Nicolae, cl. III. Șc. Tehn. Ind. Sibiu, „	2.000.—
10. Rouă Ioan, cl. III. Șc. Tehn. Ind. Sibiu, „	2.000.—
11. Popescu Mihai, cl. III. Șc. Tehn. Ind. Sibiu, „	2.000.—
12. Lazăr Cornel, cl. V. Lic. Ind. Brașov, . . .	2.000.—
13. Strâmbu Vasile, cl. VII. Șc. Tehn. Ind. Brașov, „	2.000.—
14. Hăzulea Gh. cl. IV. Gimn. Ind. Dobra, . . .	2.000.—
15. Pop Alexandru, cl. III. Gimn. Ind. Dobra, „	2.000.—
16. Borzaș Gavril, cl. III. Gimn. Ind. Dobra, „	2.000.—
17. Bonta Cornel. cl. I. Gimn. Ind. Dobra, . . .	2.000.—
18. Pantiloiu Simion, cl. VIII. Șc. Tehn. Ind. Cisnădie, ... „	2.000.—

IX. Din Fundațiunea „Nicolaiie și Cornelia Rusu“ :

1. Dan Artur, stud. an. III. Fac. Med. Sibiu,	Lei 8.000.—
2. Gârbea Septimiu, stud. an. I. Fac. Med. Sibiu, „	7.000.—
3. Pop Ovidiu, elev cl. I. Lic. Arad, . . . „	2.000.—

 Total Lei 147.500.—

„ASOCIAȚIUNEA“, pentru literatura română și cultura poporului român

Intemeiată în 1861

Președinte de onoare:

M. S. REGELE MIHAI I

Președinte:

Dr. Iuliu Moldovan

Vice-președinți:

Dr. Gh. Moga, Dr. Gh. Preda și Sabin Evuțian

Membrii de drept ai Comitetului Central:

- I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan, Mitropolitul bis. ort. rom. din Sibiu
I. P. S. Sa Dr. Valeriu Tr. Frentiu, administrator apostolic al Mitropoliei rom. unite din Blaj

Membrii Comitetului Central:

Agârbiceanu Ioan, canonic	Dr. Macaveiu Victor, prepozit capit.
Aron Victor, protopop	Dr. Manciușea Ștefan, conf. univ.
Dr. Beu Ilie, medic	Dr. Maniu Iuliu, f. Ministru președinte
Dr. Borgia Lucian, avocat	Dr. Manuilă Sabin, director general
Dr. Bornemisa Sebastian, publicist	Dr. Moga Ion, prof. univ.
Dr. Borza Alexandru, prof. univ.	Dr. Moldovan Valer, prof. univ.
Dr. Brediceanu Tiberiu, f. membru Cons. Dir. român	Dr. Mușlea Ion, directorul Bibl. Univ.
Dr. Căliman Nicolae, medic	Dr. Nicoară Eugen, medic
Căljun Iancu, profesor	Dr. Nițescu Voicu, avocat
Cioran Emilian, protopop	Olariu Petre, institutor
Colan Nicolae, episcop	Pelivan Ioan, avocat
Dr. Corneanu Cornel, avocat	Dr. Popa Augustin, prof.
Dănilă Gh., canonic	Dr. Pop Ionel, avocat
Dăncilă Ioan, protoereu militar	Pop Ștefan, dir. lic.
Dr. Dragomir Silviu, prof. univ.	Dr. Russu Alexandru, episcop
Dr. Ghibu Onisifor, prof. univ.	Rusmir Ilie, prof.
Dr. Hațiegan Iuliu, prof. univ.	Sandru Ioan, dir. șc. normale
Iacobescu Teodor, institutor	Dr. Stanciu Victor, prof. univ.
Dr. Ilea Vășile, medic	Dr. Stăniloae D., rector. Acad. teol.
Dr. Ionașiu Liviu, medic	Dr. Stoichiția Iosif, prof. univ.
Dr. Lăzărescu Vasile, episcop	Dr. Suciuc Coriolan, prof.
Dr. Lupaș Ioan, prof. univ.	Simu Ioan, protopop
	Teosu Silviu, prof.
- Vătășianu Ioan, dir. gen. i. p.

2.7

TRANSILVANIA

ORGAN AL ASTREI —

SUPLIMENT LA ANUL 75

CUPRINSUL:

	Pag.
• • • Convocare la adunarea generală	1
• • • Raportul general pe anul 1943—1944	3
Anexa I. Raport la Bilanțul general	39
Anexa I-a, b. Bilanț general al „Asociațiunii“ pe anul 1943	44—51
Anexa II-a, b. Bilanț general al Tipografiei „Asociațiunii“ pe anul 1943	60—63
Anexa III-a, b. Bilanț general al ziarului „Foala Poporului“ pe anul 1943	66—69
Anexa IV-a. Proiect de buget pentru „Asociațiune“ pe anul 1945	74
Anexa V. Proiect de buget pentru Tipografia „Asociațiunii“ pe anul 1945	96
Anexa VI. Proiect de buget pentru ziarul „Foala Poporului“ pe anul 1945	100
Anexa VII. Tabloul membrilor „Asociațiunii“ decedați în anul 1943/44	102
Anexa VIII. Tabloul bursierilor „Asociațiunii“ pe anul 1943/44	103